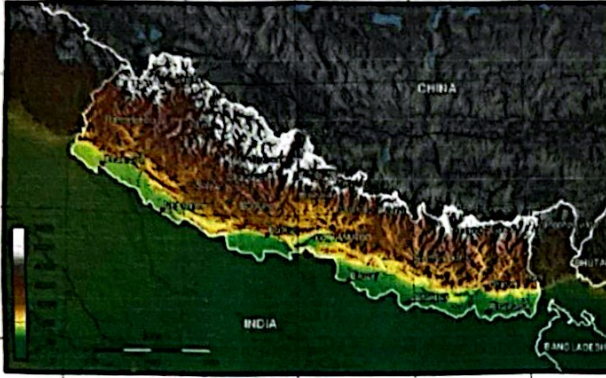

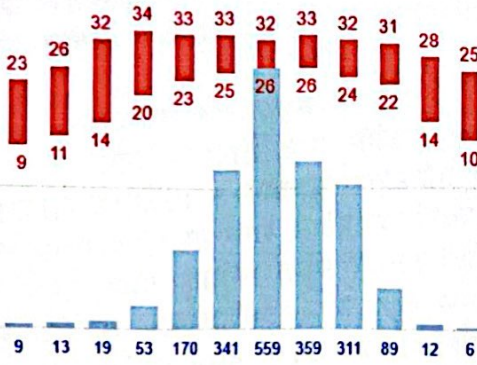

गरुडा नगरपालिकाको

भूउपयोग योजनाको वार्षिक प्रगती समीक्षा प्रतिवेदन २०८०

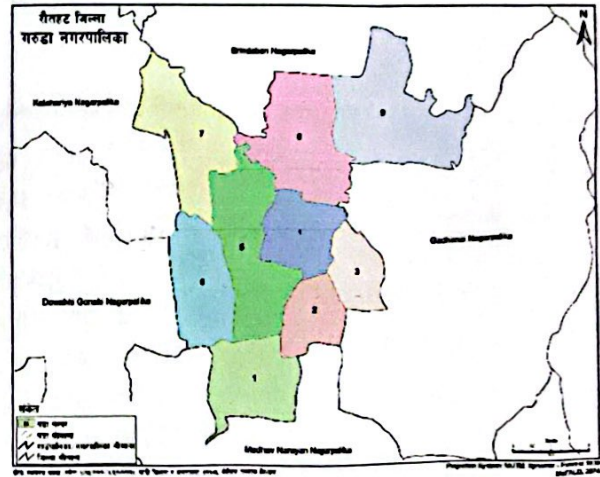

J F M A M J J A S O N D

■ Average max. and min. temperatures in °C

■ Precipitation totals in mm

गरुडा नगरपालिका

नगर कार्यपालिकाको कार्यालय गरुडा, रौतहट

मधेश प्रदेश, नेपाल

टोल फ्री नं.: १६६०५५५२००१

फोन नं.: +९७७ ०५५-५६५२०१

इमेल: info@garudamun.gov.np

फ्याक्स नं.: +९७७ ०५५-५६५२०१

दस्तावेज : नगरपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१

प्रकाशक : स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, गरुडा नगरपालिका, रौतहट

सर्वाधिकार : गरुडा नगरपालिका, रौतहट

प्रकाशन मिति : २०८१

सहजीकरण : केशव दत्त भट्ट

आर्थिक/प्राविधिक सहयोग :

ग्रामिण विकास केन्द्र नेपाल, रौतहट र

वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल नेपाल

गरुडा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
गरुडा, रौतहट जिल्ला
मधेश प्रदेश, नेपाल

पत्र संख्या ०८०/०८१

चलानी ३८६४

मिति: २०८१/०३/३१

मन्तव्य

विपद् जोखिमका दृष्टिबाट उच्च जोखिममा रहेको यस गरुडा नगरपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ तयार गरी यहाँहरु समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा खुशी लागेकोछ। यस नगरपालिकामा वर्षेनी बाढी, हुरीबतास, आगलागी, महामारी, शीतलहर, खडेरी, असिना, चट्याङ्क आदि जस्ता बिपदबाट जनधनको क्षति भईरहेकोछ तसर्थ विपद्का घटनाहरुको पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य आजको आवश्यकता रहेकोले विभिन्न सरोकारवालाहरु सँगको सुझाव सहित विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, २०८१ तर्जुमा गरिएको हो।

विपद् व्यवस्थापनका लागि स्थानीय स्तरको विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना एउटा महत्वपूर्ण दस्तावेजको रुपमा रहेकोछ। विगतको विपद्बाट सिकाई तथा नयाँ ऐन, नियमलाई आत्मसाथ गरी स्थानीय तहबाट समन्वयात्मक भुमिकालाई थप प्रभावकारी र अझ जिम्मेवार बनाउँदै यस नगरपालिकाको विपद् पुर्वतयारी, प्रतिकार्य योजना समय सान्दर्भिक हिसावले अध्यावधिक गरिएकोछ।

यो योजना तयार गर्ने क्रममा सहयोग पुर्याउने स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरु, राजनीतिक दल, सरोकारवाला संघसंस्थाहरु लाई हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु साथै योजना तयार गर्न आर्थिक र प्राविधिक सहयोग गर्ने सहयोगी संस्था ग्रामिण बिकास केन्द्र नेपाल, रौतहट र वर्ल्ड भिजन अन्तर्राष्ट्रिय नेपालको योगदान प्रति स्मरण गर्दछु। यस योजना निर्माणका लागि सहजीकरणको भुमिका निर्वाह गर्ने श्री केशव दत्त भट्ट पनि धन्यवाद दिन चाहन्छु।

अन्तमा यस योजनाले विपद्को समयमा गरिने प्रभावकारी समन्वयात्मक प्रतिकार्य तथा पुर्नलाभलाई सहज र योजनावद्ध गर्न, नगरपालिकाले आवधिक योजना तर्जुमा तथा विकास निर्माणमा विपद् व्यवस्थापनलाई मूलप्रवाहीकरण गर्न मदत गर्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु।

धन्यवाद ।

Chand

श्री कन्थमणी प्रसाद कलवार

नगर प्रमुख

कन्थमणी प्र. कलवार
नगर प्रमुख

विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्वपूर्ण शब्दावली

नेपाली शब्द	अंग्रेजी शब्द
भवन निर्माण संहिता	Building Code
क्षमता	Capacity
क्षमता विकास	Capacity Building
जलवायु परिवर्तन	Climate Change
आपत्कालीन व्यवस्थापन	Emergency Management
सामना क्षमता	Coping Capacity
विपद्	Disaster
विपद् जोखिम	Disaster Risk
विपद् व्यवस्थापन	Disaster Management
विपद् जोखिम व्यवस्थापन	Disaster Risk Management
पूर्वचेतावनी प्रणाली	Early Warning System
वातावरणीय ह्रास	Environmental Degradation
सम्मुखता	Exposure
पूर्वानुमान	Forecast
भौगोलिक प्रकोप	Geological Hazard
प्रकोप	Hazard
पूर्वतयारी	Preparedness
रोकथाम	Prevention
पुनर्लाभ	Recovery
उत्थानशील	Resilience
प्रतिकार्य	Response
प्रबलीकरण	Retrofitting
जोखिम	Risk
जोखिम विश्लेषण	Risk Assessment
जोखिम व्यवस्थापन	Risk Management
जोखिम स्थानान्तरण	Risk Transfer
सडकटासन्न-सडकटासन्नता	Vulnerable/Vulnerability
मूलभूत मानवीय मापदण्ड	Core Humanitarian Standards -
जिल्ला आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	District Emergency Operations Centre
पूर्वचेतावनी प्रणाली	Early Warning System
स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजना	Local Disaster and Climate Resilience Plan
स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	Local Disaster Management Committee
स्थानीय आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	Local Emergency Operations Centre
सडकटासन्नता र क्षमता विश्लेषण	Vulnerability and Capacity Assessment

विषय सूची

विपद् व्यवस्थापनमा प्रयोग हुने केही महत्वपूर्ण शब्दावली	३
परिच्छेद एक: प्रारम्भिक	८
१.१ पृष्ठभूमि	८
१.२ योजनाको उद्देश्य	८
१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया	९
१.३.१ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रारम्भिक समन्वय बैठक	१०
१.३.२ आधारभूत अध्ययन	१०
१.३.३ विषयगत क्षेत्रहरूको बैठक	१०
१.३.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदा तयार	११
१.३.५ पृष्ठपोषण सङ्कलन र अन्तिम मस्यौदा तयार	११
१.४ योजनाको स्वीकृति	११
परिच्छेद दुई: विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था	१२
२.१ नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय	१२
२.१.१ भौगोलिक अवस्थिति	१२
२.१.२ हावापानी तथा जलवायू	१३
२.१.३ साँस्कृतिक अवस्था:	१४
२.१.४ जनसंख्याको विवरण	१४
२.२ नगरपालिकामा विद्यमान प्रमुख प्रकोपहरु	१६
२.३ विगतका विपद्को अवस्था विश्लेषण	२२
२.४ पूर्वसूचना प्रणालीको अवस्था	२३
२.५ नीतिगत कानुनी तथा संस्थागत व्यवस्था	२३
२.६ विषयगत क्षेत्रहरु तथा जिम्मेवार निकाय	२३
२.६.१ समग्र व्यवस्थापन, समन्वय तथा सूचना, संचार क्षेत्र	२५

२.६.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्र	२५
२.६.३ खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्र.....	२६
२.६.४ खादय तथा कृषि पशु क्षेत्र	२७
२.६.५ आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खादय सामग्री.....	२७
२.६.६ सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण	२८
२.६.७ आपत्कालीन शिक्षा	२९
२.६.८ शीघ्र पुनर्लाभ	३०
परिच्छेद तिनः विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना.....	३१
३.१ विषयगत क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना.....	३१
३.१.१ समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३१
३.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना.....	३४
३.१.३ खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३७
३.१.४ खाद्यान्न तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	३९
३.१.५ अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	४०
३.१.६ सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	४२
३.१.७ आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	४४
३.१.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना	४६
३.२ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना	४८
३.२.१ समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना	४८
३.२.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना.....	४९
३.२.३ खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना	४९
३.२.४ खाद्यान्न तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना.....	५१
३.२.५ अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना	५२

३.२.६ सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना.....	५२
३.२.७ आपतकालिन शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना	५३
३.२.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना	५४
३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना.....	५५
३.३.१ समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५५
३.३.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	५८
३.३.३ खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	६०
३.३.४ खाद्यन्न तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	६३
३.३.५ अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह् खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना.....	६४
३.३.६ सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना.....	६५
३.३.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	६७
३.३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना	६८
परिच्छेद चार: बन्दोबस्ती सामग्रीको उपलब्धता तथा आवश्यकताको लेखाजोखा	७१
४.१ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता.....	७१
४.२ बन्दोबस्ती सामग्रीको आंकलन.....	७१
४.२.१ गैह्-खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल	७१
४.३ थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत	७१
परिच्छेद पाँच: विविध	७५
५.१ स्रोत साधनको व्यवस्थापन	७५
५.२ विपद्को समयमा राहत सहयोग प्रदान गर्ने मापदण्ड.....	७५
५.३ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य	७९
५.४ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण	७९
५.५ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई.....	७९

५.५.१. अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन	७९
५.६ क्षमता विकास रणनीति र योजना	८०
अनुसूचीहरु.....	८२
अनुसूची १: गरुडा नगर कार्यपालिका सदस्यहरुको नामावली.....	८२
अनुसूची २: नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति बिबरण	८३
अनुसूची ३: नगरपालिका कार्यालयमा रहेका कर्मचारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु	८४
अनुसूची ४: नगरपालिका वडा कार्यालयमा रहेका स्वास्थ्यकर्मीहरुको विवरण.....	८५
अनुसूची ६: अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त	८७
अनुसूची ७: विषयक्षेत्र सदस्य संस्थाको कार्यशर्त	८८
अनुसूची ८: घटना विवरण प्रतिवेदन ढाँचा.....	९०
अनुसूची ९: प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फारम	९१

परिच्छेद एक: प्रारम्भिक

१.१ पृष्ठभूमि

नेपालको संविधानले विपद् व्यवस्थापन स्थानीय तहको एकल अधिकार सूचीको रूपमा सूचीकृत गरेको छ। संवैधानिक व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा नीति, ऐन, नियम तथा निर्देशिकाहरू तर्जुमा भएका छन्। साथै विपद् व्यवस्थापनका लागि केन्द्र देखि समुदाय तहसम्म विभिन्न संस्थागत संरचना गठन गरी क्रियाशील रहेका छन्। स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति पनि यस्तै संरचना मध्येको एक हो। स्थानीय तहमा हुने विपद् व्यवस्थापनको सन्दर्भमा यस समितिको महत्वपूर्ण भूमिका रहेको हुन्छ। स्थानीय तहमा गरिने विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित र प्रभावकारी ढङ्गबाट सम्पन्न गर्न समितिले यस सम्बन्धी छुट्टै योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने हुन्छ। विद्यमान कानूनी व्यवस्था अनुरूप समेत स्थानीय तहले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक रहेको छ।

जलवायु परिवर्तन तथा अन्य विभिन्न कारणबाट संसारमा प्रकोप जोखिमको अवस्थामा वर्षेनी बृद्धि हुने गरेको छ। यस नगरपालिकामा पनि यस्ता प्रकोप जोखिमहरूबाट अछुतो रहन सकेको छैन। यस नगरपालिकामा विपद्बाट हुने जनधनको क्षति न्यूनीकरण गर्न, विपद्को प्रतिकार्य र पुनर्ताभलाई गति दिन र यस कार्यमा सरोकारवालाहरू बीचको समन्वयलाई प्रभावकारी बनाउन विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न आवश्यक देखिएको छ।

प्रस्तुत सन्दर्भमा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ११ को उपदफा (२) को खण्ड (न) र नेपाल सरकारबाट जारी विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा नमुना, २०७८ अनुरूप यस गरुडा नगरपालिकाले यो विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०८१ तयार गरेको छ।

१.२ योजनाको उद्देश्य

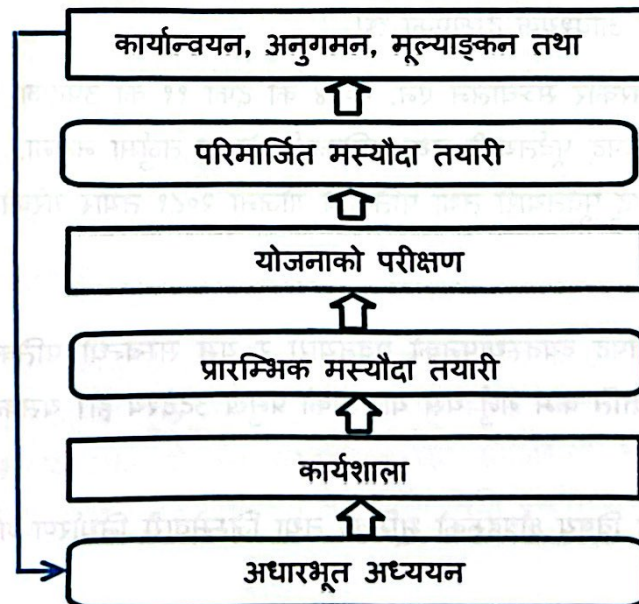
यस गरुडा नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापनको पूर्वतयारी र यस सम्बन्धी प्रतिकार्यलाई प्रभावकारी बनाई सम्भावित जनधनको क्षति कम गर्नु यस योजनाको प्रमुख उद्देश्य हो। यसका अन्य उद्देश्यहरू देहाय बमोजिम रहेका छन्।

(क) विपद् प्रतिकार्यका लागि विषय क्षेत्रहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी निर्धारण गर्नु,

- (ख) विपद् प्रतिकार्यका लागि मुख्य जिम्मेवार तथा सहयोगी निकायहरूको पहिचान र अद्यावधिक गर्नु,
- (ग) विपद्को लेखाजोखा, जोखिम नक्साङ्कन, विगतमा घटेका विपद्का घटनाहरूको तथ्याङ्क सङ्कलन र विश्लेषणका आधारमा जोखिम सूचित योजना तर्जुमा गर्नु,
- (घ) विपद् प्रतिकार्यका लागि सामान्य पूर्वतयारी, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यका क्रियाकलापहरू तय गर्नु, र
- (ङ) विपद् प्रतिकार्यका लागि हाल उपलब्ध स्रोत, साधन र जनशक्तिको लेखाजोखा एवम् सम्भावित विपद्को सामना गर्न आवश्यक क्षमताको आंकलन, प्रक्षेपण र प्रवन्ध गर्नु।

१.३ योजना तर्जुमा प्रक्रिया

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन, २०७६ ले गाउँ/नगरपालिकाको स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको नेतृत्व र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनको क्षेत्रमा संलग्न निकाय तथा विषयक्षेत्रको सहभागितामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्नु पर्ने व्यवस्था गरेको छ। सोही व्यवस्था अनुसार यस नगरपालिकाले सहभागितामूलक प्रक्रिया अपनाई विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गरेको छ। विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरिएको प्रक्रियागत ढाँचा देहाय बमोजिम रहेको छः

चित्र १. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रिया

माथि उल्लिखित ढाँचामा योजना तर्जुमाका चरणहरूको सङ्क्षेपमा तल प्रस्तुत गरिएको छः

१.३.१ स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिसँग प्रारम्भिक समन्वय बैठक

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गर्नका लागि गरुडा नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीसँग मिति २०८१/०२/२६ गतेका दिन बसेकोको बैठकबाट यस नगरपालिकामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्ने सम्बन्धमा ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरूको निर्धारण गर्नका साथै विगतका विपद्का घटनासम्बन्धी तथ्याङ्क, प्रकोप नक्साङ्कन, सङ्कटासन्नता तथा जोखिम आँकलन गरिएको थियो ।

१.३.२ आधारभूत अध्ययन

नगरपालिकामा विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी मौजुदा नीति, योजनाहरू विपद्का घटनासम्बन्धी तथ्याङ्क र प्रकाशनहरू, प्रकोप नक्सा लगायत अन्य साब्दभिक सामग्रीहरूको पुनरावलोकन र समीक्षा गरी विपद् जोखिम सम्बन्धी आधारभूत अध्ययन र विश्लेषण गरिएको थियो । योजना तर्जुमाका क्रममा देहाय बमोजिमका तथ्याङ्क, दस्तावेज र प्रकाशनहरूको समेत अध्ययन तथा विश्लेषण गरिएको थियो ।

- विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहका नीति, ऐन तथा निर्देशिका ।
- विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन राष्ट्रिय रणनीति कार्ययोजना (सन् २०१८-२०३०)
- रौतहट जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७९
- विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी विगतको अभ्यास, अनुभव तथा सिकाइ
- नगरपालिकाको प्रोफायल २०७५
- गाउँ विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७९
- नगरपालिकाको विपद् व्यवस्थापन कोष सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधि २०७५

१.३.३ विषयगत क्षेत्रहरूको बैठक

विषयगत क्षेत्रअन्तर्गत पर्ने सरोकारवाला निकायहरूको पहिचान, विषयगत क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्य योजना तयारी (सामान्य पूर्वतयारी योजना, पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना, आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना) का गतिविधिहरू, विषयगत क्षेत्रसँग सम्बन्धित रही स्रोतहरूको आँकलन, आवश्यकताको लेखाजोखा आदि विषयहरूमा छलफल गर्न विषयगत क्षेत्रहरूसँग मिति २०८१/०२/२७ गते बैठक सञ्चालन गरिएको थियो ।

१.३.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदा तयार

विषयगत क्षेत्रहरूको छलफल र द्वितीय स्रोतबाट सङ्कलन गरिएका सूचनाहरू संश्लेषण एवं विश्लेषण गरी गरुडा नगरपालिकाको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदा तयार गरियो ।

१.३.५ पृष्ठपोषण सङ्कलन र अन्तिम मस्यौदा तयार

विषयगत क्षेत्रको बैठक तथा द्वितीय स्रोतको समेत अध्ययनबाट प्राप्त सूचनाबाट तयार गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदामा विभिन्न सरोकारवाला निकाय, सङ्घसंस्था र व्यक्तिहरूको उपस्थितिमा मिति २०८१गते सम्पन्न बैठकमा आवश्यक सुझाव लिइएको थियो । यसरी प्राप्त सुझावहरूलाई समेत यस योजनामा समावेश गरिएको छ ।

१.४ योजनाको स्वीकृति

कार्यशालाबाट प्राप्त पृष्ठपोषणका आधारमा तयार भएको यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको मस्यौदामा सरोकारवाला निकाय, सङ्घसंस्था र विज्ञहरूको सुझावसहित अन्तिम रूप दिई नगर कार्यपालिका बैठकबाट अन्तिम रूप दिइनेछ ।

परिच्छेद दुई: विपद् जोखिम र व्यवस्थापनको अवस्था

२.१ नगरपालिकाको संक्षिप्त परिचय

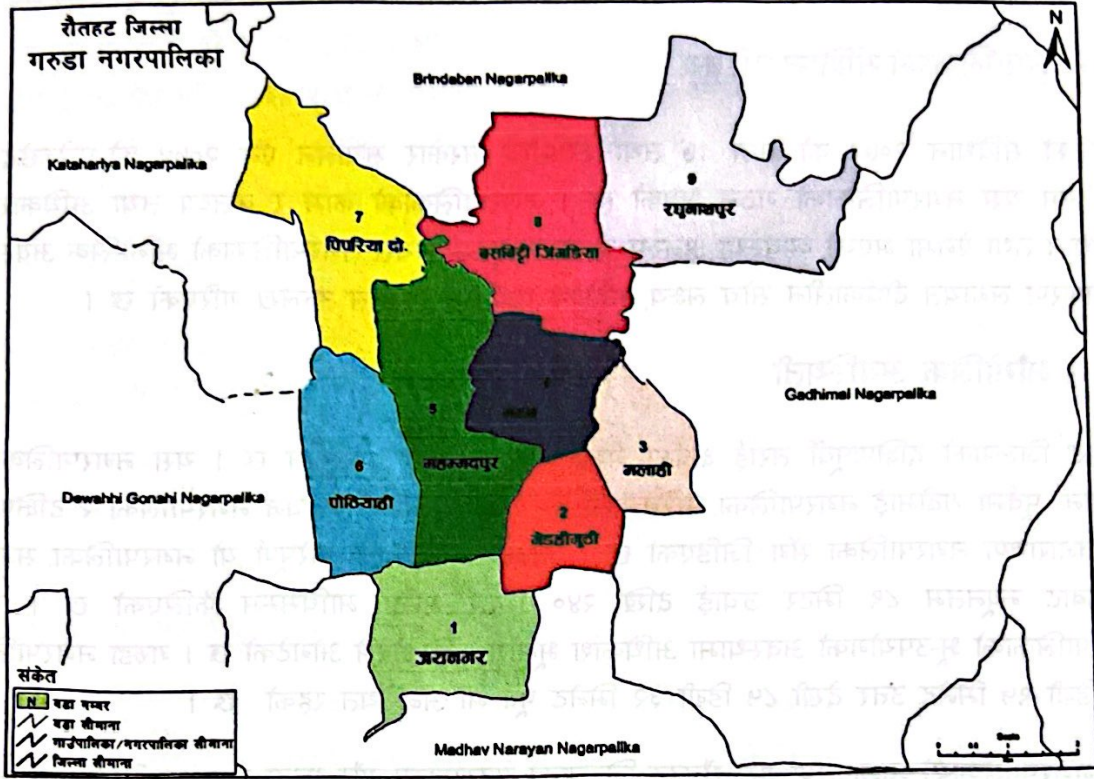
नेपालको संविधान २०७२ को भाग १७ तथा स्थानीय सरकार संचालन ऐन २०७४ को परिच्छेद २ बमोजिम यस नगरपालिकाको गठन भएको हो । नगरपालिकाको काम र कतव्य तथा अधिकारहरू संविधान तथा ऐनमा भएको व्यवस्था अनुरूप सम्पादन हुन्छ । यस नगरपालिकाको भौगोलिक अवस्था, नामाकरण लगायत दीर्घकालीन सोच लक्ष्य, उद्देश्य एवं कार्यहरू तल उल्लेख गरिएको छ ।

२.१.१ भौगोलिक अवस्थिति

रौतहट जिल्लाको दक्षिणपूर्वी तराई क्षेत्रमा गरुडा नगरपालिका अवस्थित छ । यस नगरपालिकाको सिमाना पूर्वमा गढीमाई नगरपालिका, पश्चिममा कटहरिया, उत्तरमा वृन्दावन नगरपालिका र दक्षिणमा माधवनारायण नगरपालिका सँग जिडिएको छ । जैविक विविधताले भरिपूर्ण यो नगरपालिका, समुन्द्र सतहबाट न्यूनतम ८९ मिटर उचाई देखि २४० मिटर भन्दा माथिसम्म फैलिएको छ । यस नगरपालिकाको भू-उपयोगको अवस्थामा अधिकांश भूभाग कृषि क्षेत्रले ओगटेको छ । गरुडा नगरपालिक २६ डिग्री ९५ मिनेट उत्तर देखि ८५ डिग्री ३२ मिनेट पूर्व मा अबस्थित रहको छ ।

यस नगरपालिकाको नामाकरण यस रौतहट जिल्लाको सदरमुकाम गौर भन्दा उत्तर २२ किमी र चन्द्रपुर भन्दा २० किमि दक्षिणमा रहेको रौतहट जिल्लाको मध्य भागमा अबस्थित प्रसिद्ध व्यापारिक केन्द्रको रूपमा परिचित साविक गा.वि.स गरुडा वैरिया को नामलाई परिमार्जन गरी गरुडा नगरपालिका राखिएको हो ।

चित्र नं २ नगरपालिकाको समुन्द्री सतहबाटको उचाईको अवस्था

गरुडा नगरपालिकाको क्षेत्रफल ४४.४६ वर्ग कि.मि रहेको छ । यो नगरपालिकामा जम्मा ९ वटा वडाहरू छन् । यो नगरपालिका साबिकको गरुडा बैरिया ,जयनगर , गेडहीगुठी, मलाहीटोल , महमदपुर, पोठियाही ,बसबिटी जिगडिया, पिपरिया दोस्तिया र रघुनाथपुर गाविसलाई मिलाएर निर्माण भएको हो

नगर विकासको लागि नगरपचलिकाले आवधिक नगर विकास योजना, सडक विकास गुरुयोजना, भवन निर्माण मापदण्ड, भवन निर्माण कार्यबिधि, पर्यटन गुरुयोजना, भूउपयोग नीति , सरसफाइ तथा फोहोर व्यवस्थापन गुरुयोजना जस्ता योजना निर्माणको कार्यलाई अगाडि बढाएको छ । नगरपालिकाको बिकासमा योजनावद्ध परिवर्तको थालनी गरिएको छ ।

१.२.२ हावापानी तथा जलवायू

गरुडा नगरपालिका जिल्लाको करीब मध्य भागमा अवस्थित छ । समुन्द्री सतहबाट ८९ मिटर मिटर भन्दा माथि उचाईदेखि २४० मिटरभन्दा माथिको उचाईसम्म फैलिएकोले यहाँको हावापानीमा पनि

बिबिधता छ । मध्य तराई भागमा अवस्थित भएको हुनाले गरुडा नगरपालिकाको हावापानी उष्ण र समशितोष्ण मनसुनी प्रकारको रहेको छ । हिउँदमा अलि जाडो र गर्मी महिनामा अलि बढी नै गमी हुनु यहाँको वशेषता हो । यहाँ अंग्रेजि क्यालेन्डर अनुसार मार्च देखि अक्टोबर सम्म गर्मी रहन्छ भने नोभेम्बरदेखि फेब्रुअरी सम्म जाडो नै रहन्छ । सबैभन्दा जाडो महिना डिसेम्बरमा रहन्छ भने सबैभन्दा गर्मी महिना मे मा रहन्छ । यहाँको औसत वार्षिक वर्षा २२१४ मि.लि. र वार्षिक औसत तापक्रम ३५ डिग्री सेल्सियस रहने गरेको छ ।

१.२.३ साँस्कृतिक अबस्था:

गरुडा नगरपालिकामा चाडपर्वहरु जाति बिशेष र धर्म बिशेष रहेको छ । यसैगरी दशैं, तिहार, कृष्णजन्माष्टमी, चैतेदशैं, शिवरात्री र फगुवा (होली) आदि हिन्दू धर्मावलम्बीहरुले मनाउने गर्दछन् भने इद, बकरइद, मोहरम पर्वहरु मुस्लिम धर्मावलम्बीहरुले मनाउने गर्दछन् साथै समुदायमा धार्मिक सहिष्णुता कायम छ । चाडपर्वहरु मानिसको संस्कृतिसँग सम्बन्धित छन् र यिनीहरुको परम्परा निकै लामो हुने गर्दछ । तर्सथ कुनै पनि जाति र धर्मको परिचय चाडपर्वले नै दिने गर्दछन् ।

१.२.४ जनसंख्याको विवरण

राष्ट्रिय जनगणना २०७८ अनुसार यस नगरपालिकाको कुल घरधुरी सङ्ख्या ९८६२ र जनसङ्ख्या ६०८५७ महिला: ३०९५१ र पुरुष: २९९०६ रहेको छ। वडागत विवरण अनुसार सबैभन्दा धेरै घरपरिवारहरु वडा नं ५ मा ९१६६ जनसंख्या र सबैभन्दा कम वडा नं ३ मा ३६२६ जनसंख्या रहेका छन्। प्रत्येक वडामा महिलाको जनसङ्ख्या पुरुषको भन्दा बढी देखिन्छ। वडा अनुसार र उमेर अनुसारको जनसंख्या विवरण तालिका २ र ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका १: वडाहरुको जनसंख्या विवरण

वडा	घरधुरि सख्या	जनसंख्या			औसत परिवार सख्या
		जम्मा	महिला	पुरुष	
१	१०७०	७२२०	३६१४	३६०६	६.७५
२	८९३	५५३७	२८६६	२६७१	६.२०
३	५२२	३३०४	१६४८	१६५६	६.३३
४	१२५५	६९५२	३६८४	३२६८	५.५४
५	१४७३	९१६६	४७४७	४४१९	६.२२
६	१२८२	७९२३	४०१४	३९०९	६.१८
७	८९०	५६५०	२९३६	२७१४	६.३५

८	१२०३	७६३१	३७३२	३८९९	६.३४
९	१२७४	७४७४	३७१०	३७६४	५.८७
जम्मा	९८६२	६०८५७	३०९५१	२९९०६	६.१७

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

तालिका २: ५ वर्ष उमेर समूह तथा लिङ्ग अनुसारको जनसंख्या

उमेर समूह	जनसंख्या		उमेर समूह	जनसंख्या	
	महिला	पुरुष		महिला	पुरुष
९५ माथि	७	१९	४५-४९	११३३	१२४३
९०-९४	२१	१६	४०-४४	१३३५	१३६५
८५-८९	३४	५१	३५-३९	१५०१	१८०९
८०-८४	१०१	९२	३०-३४	१४६८	१६९८
७५-७९	२५१	२६५	२५-२९	१९६१	२२३४
७०-७४	४३७	४०९	२०-२४	२४८६	२९९७
६५-६९	५७२	५७४	१५-१९	२८०५	३०००
६०-६४	६५२	६२०	०९-१४	३१०८	३०१७
५५-५९	८८८	७८२	०५-०९	३३०३	३२१७
५०-५४	११४५	१०९४	००-०४	३१८८	३१३५

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

त्यस्तै गरुडा नगरपालिकामा अपाङ्गताका भएका जनसंख्याको प्रतिशत कुल जनसंख्याको १.६५ रहेको छ जसमध्ये पनि अपाङ्गताका भएका महिलाहरूको प्रतिशत १.४५ र अपाङ्गताका भएका पुरुषहरूको प्रतिशत १.८५ रहेको छ जसलाई अपाङ्गताको प्रकार अनुसार तलको तालिका ४ मा देखाइएको छ । अपाङ्गताको प्रकार अनुसार अपाङ्गता भएका जम्मा जनसंख्याको प्रतिशत तलको तालिका ४ मा देखाइएको छ ।

तालिका ३: अपाङ्गताको प्रकारअनुसार जनसंख्या

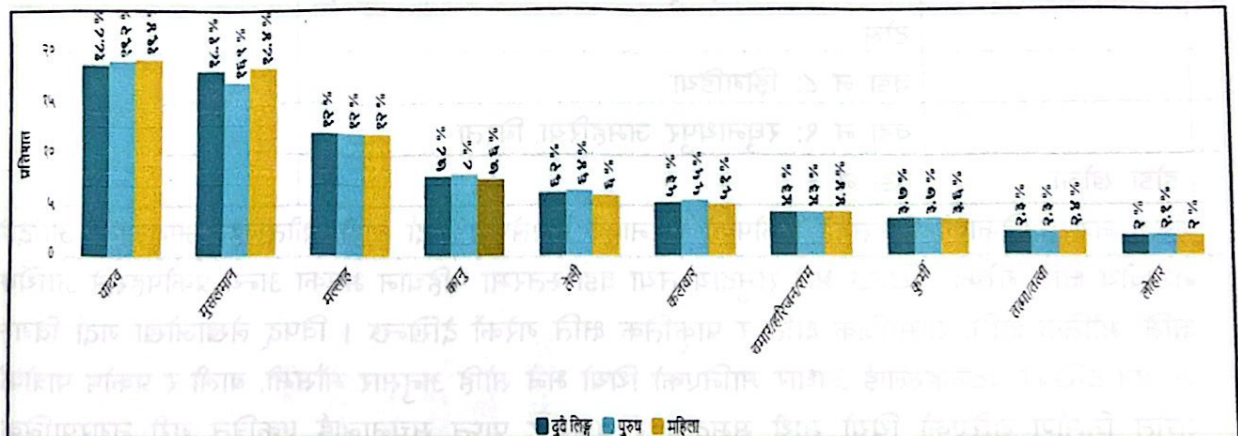
अपाङ्गताको प्रकार	जनसंख्या (प्रतिशत)		
	कुल	पुरुष	महिला
शारीरिक अपाङ्गता	४२.५	४९.६	३३.७
न्यून दृष्टियुक्त	१६.३	१२.७	२०.८
दृष्टिविहीन	९	८.१	१०

बहिरोपन	६.१	५.८	६.४
मनोसामाजिक अपाङ्गता	३.६	२.७	४.६
न्यून श्रवणशक्ति	३.३	३.७	२.८
बहिरोपन एवं दृष्टिविहीन	१.७	२.१	१.३
मानसिक वा मनोसामाजिक	७.९	७.९	८
बौद्धिक अपाङ्गता	३.६	२.५	४.९
अनुवंशीय रक्तश्राव (हेमोफेलिया)	१.५	१.०४	२.१
अटिजम्	०.७	०.६	०.८
बहुअपाङ्गता	३.९	३.३	४.६

स्रोत : राष्ट्रिय जनगणना २०७८

त्यस्तै गरुडा नगरपालिकामा जातजातीको आधारमा जनसंख्याको कुरा गर्दा यादव, मुस्लिम, मल्लाहा, कानु र तेली जातजातीको बाहुल्यता रहेको छ जसले कुल जनसंख्याको ६०.५३ प्रतिशत ओगटेको छ । जातजाती अनुसारको जनसंख्या तलको चित्र १ मा देखाएको छ ।

चित्र ३: जातजाती अनुसारको जनसंख्या विवरण

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०७८

२.२ नगरपालिकामा विद्यमान प्रमुख प्रकोपहरू

गरुडा नगरपालिकामा पहिचान भएका ११ वटा प्रकोपहरूमा भुक्म्पलाई प्रकोप स्तरिकारणमा तुलना नगरेता पनि भुक्म्पिय प्रकोप लाई पहिलो प्राथमिकतामा राखि योजनाहरू तयार गरिएको छ, बाढी दोश्रो प्राथमिकतामा, आगलागी तेश्रो प्राथमिकतामा, शीतलहर चौथो प्राथमिकतामा रहेका छन्। त्यसै गरी महामारी, हुरीबतास, खडेरी, चट्याङ्क, असिना, सर्पदंश, लू क्रमशः पाँचौ देखि एघारौ प्राथमिकतामा

रहेका छन् यसैगरी समुदायमा विपद् निम्त्याउने अन्य कारणमा जलवायु परिवर्तन, अधिकतम वर्षा, तापक्रममा बृद्धि, मानवीय लापरवाही, जनचेतनाको कमी, श्रोतको अभाव आदी रहेका छन् । यस्ता कारणले निम्त्याउने असर र प्रभाव न्यूनीकरण गर्न विपद् पूर्व, विपद्को समयममा र विपद् पश्चात व्यवस्थापनका क्रियाकलापहरू गर्नुपर्ने आवश्यकतालाई मध्यनजर गर्दै नगरपालिकाले स्थानीय विपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनामा ती कुराहरूलाई मनन गरेको छ । '

गरुडा नगरपालिकामा पर्ने नदिहरू र तिनीहरूबाट प्रभावित वडाहरूको बिबरण निम्न बमोजिम रहेको छ।

नदिको नाम,	प्रभावित वडा	निम्त्याउने समस्या (डुवान, कटान, पटान)
झाज/लमाहा	वडा न २ पश्चिम वडा न ४: गरुडा टोल वडा न ५: शिवनगर, मोहमदपुर वडा न ६: कटियाहि वडा न ७: पिपहरिया, दोस्तिया, भिमदवार	डुवान, कटान, पटान र खेति वालिमा असर
चाँदि नदि	वडा न १: जयनगर वडा न २: केदाहि गुठि, दक्षिण टोल, उत्तर टोल, नहर टोल वडा न ८: झिगडिया वडा न ९: रघुनाथपुर, जमहरिया, बिरता	
डोडा खोला	वडा न ९	

गरुडा नगरपालिकाको विगतको प्रकोपको घटनाको विश्लेषण गर्दा बाढी, शीतलहर, आगलागी आदिले मानवीय क्षति गरेको देखिन्छ भने समुदाय तथा वडा स्तरमा पहिचान भएका अन्य प्रकोपहरूले आर्थिक क्षति, भौतिक क्षति, सामाजिक क्षति र प्राकृतिक क्षति गरेको देखिन्छ । विपद् लेखाजोखा गर्दा विगत ३० वर्ष देखिको घटनाहरूलाई आधार मानिएको थियो भने सोहि अनुसार मौसमी, बाली र प्रकोप पात्रोको समेत निर्माण गरिएको थियो साथै समुदाय र वडाबाट प्राप्त सूचनालाई एकत्रित गरी नगरपालिका स्तरमा हुने प्रमुख प्रकोपको विश्लेषण गरी यहाँ प्रसुत गरिएको छ, यसलाई पालिका स्तरको कार्यशाला बाट अध्यावधिक गरिएको थियो । उक्त विश्लेषण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ ।

तालिका ४: प्रकोप जोखिम तथा समस्या विश्लेषण

क्र.सं.	समस्या वा प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागि पहिचान भएका उपाय
	भूकम्प	सचेतनाको कमजोर निर्माण, संरचनाहरू, कार्यान्वयनमा समस्या, क्षमताको पूर्वतयारीको अभाव, कमी अव्यवस्थित शहरीकरण बसाई सराईको चाप	भौगोलिक अवस्थिती, भू धरातलको वनोट परम्परागत मान्यता, अवसरको कमी, नीतिगत अस्थिरता (भौतिक, सामाजिक, धारणगत)	घाईते, मृत्यु, संरचनाको नष्ट, पशुचौपाया क्षती, प्राकृतिक सम्पदा ध्वस्त, आर्थिक अभाव, खाद्य समस्या, आन्तरिक दधन्द्ध, महिला हिंसा	सुचना शिक्षा समायोको विकास र वितरण, विद्यालय शिक्षा कक्षा, रेडियो तथा मोबाइल सुचना प्रणालीको विकास, नीति निर्माण, नीति कार्यान्वयन, पूर्व तयारी शसिप, साधान र सोत, प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार तालिम तथा समायोको व्यवस्थापन, आकासिमक कोष व्यवस्थापन, भवन आचारसंहिताको पालना, सुरक्षित स्थान पहिचान, प्रवर्लिकरण तथा भुकम्प प्रतिरोधात्मक नीजि तथा सार्वजनिक संरचनाको निर्माण, सडक विस्तार तथा विकास, कृत्रिम घटना अभ्यास

क्र.सं.	समस्या वा प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागि पहिचान भएका उपाय
	बाढी	नदि किनारमा बस्ती, सचेतनाको अभाव, पूर्वसुचनामा अविश्वास, प्राकृतिक स्रोतको दोहन, वन विनास, अव्यवस्थित बसाई सराई, अविरल वर्षा	कमजोर भु वनोट, भिरालो जमिन, अवसरको कमी, नीतिगत अस्थिरता (भौतिक, सामाजिक, धारणगत)	घाईते, मृत्यु संरचनाको क्षती, पशुचौपाया क्षती सम्पदा, खेतीयोग्य जमिन क्षती, झाडापखला, छालारोग, खाद्य आभाव, कुपोषण, महिला हिंसा,	व्यवस्थित वृक्षारोपण तथा वन फडानी रोक्ने सुचना शिक्षा समग्रीको विकास र वितरण, विद्यालय शिक्षा कक्षा, रेडियो तथा मोबाइल सुचना प्रणालीको विकास, पूर्व सुचना प्रणालीको विकास, अभिवृद्धि, न्यूनिकरणको उपायको स्थापना, सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्ने पूर्व तयारी शसिप, साधान र स्रोत० प्राथमिक उपचार, खोज तथा उद्धार तालिम तथा समग्रीको व्यवस्थापन, आकास्मिक कोष व्यवस्थापन, कृत्रिम घटना अभ्यास, सेवा प्रदायक सम्बन्धि आकास्मिक सम्पर्कको प्रचार प्रसार
	हुरीबतास	कमजोर निर्माण, परम्परागत खेती प्रणाली,	भौतिक, सामाजिक र धारणागत	घाईते, अपाङ्गता, मृत्यु, भौतिक संरचना नष्ट ९घर तथा सार्वजनिक	उचित भौतिक संरचना निर्माणमा जोड, हावाहुरी प्रतिरोधि निर्माण सिप विकास,

क्र.सं.	समस्या वा प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागि पहिचान भएका उपाय
		वन फडानी, भौगोलिक अवस्थिती मौसममा आएको बदलाव		भवनहरूको छाना उडाउनु, अन्न बालीहरू नष्ट हुन, आगलागी हुनु, खाद्य अभाव, स्वास्थ्य समस्या, गरीबी	बैकल्पिक बालीको विकास, मौसमी सुचना प्रणालीको विकास, सुरक्षित उपायहरूको प्रचार प्रसार, सुचना शिक्षा, संचार सामग्रीको विकास र विस्तार, प्राथमिक उपचार सिप र सामग्रीको व्यवस्था, बृक्षरोपण
	आगलागी	सचेतनाको आगोजन्य सामग्रीको परम्पराबादी सुख्खा हुरीवतास, अव्यवस्थित विद्युतिकरण, केटीको आगजन्य बस्तु परम्परागत हेलचक्राई,	परम्परागत धारण, जंगल नजिक बस्ती, कमजोर आय स्रोत, परम्परागत भौतिक (भौतिक, संरचना सामाजिक, धारणागत)	जनधनको क्षति, वन्य पशु चौपायाको क्षति, भौतिक संरचनाको क्षती, विस्थापन, बसाईसराई र, मानिसहरू घाइते अपाङ्ग हुने ।	आगोजन्य बस्तु राख्नमा होसीयारी, विभिन्न तालिम तथा गोष्ठीबाट दक्ष जनशक्ति तथा जनचेतनामा बृद्धि, पूर्व तयारी, पोखरी तथा ट्यांकीको निर्माण, सुरक्षित बसोवासको व्यवस्था, अग्नी रेखाको निर्माण, दमकलको सेवामा वृद्धि, आग नियन्त्रणटोली गठन, दक्षता वृद्धि तथा परिचालन

क्र.सं.	समस्या वा प्रकोप	कारण	कारक तत्व	प्रभाव	जोखिम न्यूनीकरणका लागि पहिचान भएका उपाय
	शीतलहर	वातावरणमा आएको परिवर्तन, आर्थिक कमजोरी, पूर्वतयारीको अभाव	धारणागत सामाजिक र भौतिक	मृत्यु, वालीनाली तथा पशुपक्षीमा प्रभाव, खाद्य अभाव, स्वास्थ्यमा प्रभाव	पूर्वतयारीका उपायहरूको जोहो (दाउरा, खाद्य सामग्री, तातो कपडा) मौसमी सुचना प्रणालीको विकास र विस्तार, स्थानिय टोल विकास संस्थाको परिचालनका माध्ययमबाट सचेतना अभियानको संचालन
	खडेरी	वन जंगलको विनास, उचित सिचाई व्यवस्थापनमा कमी, परम्परागत खेती प्रणाली, बातावरणमा आएको परिवर्तन, आगलागी, पानीका स्रोतहरू सुक्दै जानु, पानीको सतह घट्दै जानु, प्राकृतिक स्रोतको अनुचित र अत्याधिक प्रयोग	धारणागत, सामाजिक र भौतिक	उत्पादनमा कमी, खाद्य अभाव, खानेपानीको समस्या, झाडापखला, छालारोग, आँखा संक्रमण जस्ता विभिन्न स्वास्थ्य समस्याहरू	बृक्षारोपण, वन जंगलको संरक्षण अभियान, आवश्यकताको पहिचान अनुसार को सिचाई योजना निर्माण र संचालन, बैकल्पिक खेती प्रणालीको विकास र विस्तार, बेमौसमी खेतीमा प्रोत्साहन, पानीका स्रोतहरूको पहिचान र संरक्षण,

२.३ विगतका विपद्को अवस्था विश्लेषण

यस नगरपालिका बाढीको प्रकोपबाट जनधनको सबैभन्दा बढी क्षति हुने गरेको छ। त्यसैगरी हुरीबतास, आगलागी, महामारी, शीतलहर, खडेरी, असिना, चट्याङ्ग, जस्ता प्रकोपहरूबाट पनि हरेक वर्ष जनधनको क्षति हुने गरेको छ। मूलतः बाढीले डुवान खेतीयोग्य जग्गा तथा बाली नाश गर्ने गरेको छ । यसबाट वार्षिक रूपमा घरपरिवारहरू प्रभावित हुने गरेको देखिन्छ । यस नगरपालिकामा रहेको प्रकोपहरू देहाय बमोजि यस नगरपालिकामा विगतका वर्षहरूमा घटेका विपद्हरूको आवृत्ति र गम्भिरताको संक्षिप्त विवरण तलको तालिका ३ मा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ५: विपद्को अवस्था विश्लेषण

क्र. सं.	विपद् विवरण	गम्भिरता (Intensity)	कैफियत
१	बाढी	उच्च	वर्षेनी रूपमा जमीन/घर/बाटो डुवान/कटान, बाली डुवान, पशु चौपायाको मृत्यु आदि घटना हुने गरेको
२	हावाहुरी	उच्च	वर्षेनी रूपमा चैत्र देखि जेष्ठ महिना सम्ममा हावाहुरीले धेरै जसो भूभागमा कच्ची तथा फुसका घरहरूको छाना उडाउने, बालीमा क्षति गर्ने गरेको
३	आगलागी	मध्यम	सुक्खा याममा अनियन्त्रित आगलागीका कारण घर/गोठ जलेर नष्ट हुने, पशु चौपाया जलेर मर्ने, अन्न बाली जलेर नष्ट हुने गरेको
४	महामारी	न्यून	मृत्यु, स्वास्थ्यमा प्रभाव
५	चट्याङ्ग	न्यून	विभिन्न समयमा चट्याङ्ग लागी जिउ धनको हुने, घर, विधुतिय सामाग्रीहरू तथा पशु चौपायालाई क्षति गर्ने गरेको
६	शीतलहर	मध्यम	मृत्यु, वालीनाली तथा पशुपक्षीमा प्रभाव, खाद्य अभाव, स्वास्थ्यमा प्रभाव
७	खडेरी	मध्यम	उत्पादनमा कमि, खाद्य अभाव, खानेपानीको समस्या

क्र. सं.	विपद् विवरण	गम्भिरता (Intensity)	कैफियत
			झाडापखला, छालारोग, आँखा संक्रमण जस्ता विभिन्न स्वास्थ्य समस्याहरू
८	असिना	न्यून	वालीनाली तथा पशुपक्षीमा प्रभाव, खाद्य अभाव,

२.४ पूर्वसूचना प्रणालीको अवस्था

यस नगरपालिकामा पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना गरिएको छैन। तथापी जल तथा मौसम विज्ञान विभागले स्थानीयको मोबाइलमा बाढी सम्बन्धि सन्देश सम्प्रेषण गर्ने र बाढी पूर्वानुमान बुलेटिन निकाल्ने गरेको छ। यसका साथै स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रको जिल्ला, प्रदेश तथा राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग सम्पर्क स्थापित गरी सूचना आदान प्रदान गर्ने गरिएको छ।

२.५ नीतिगत कानुनी तथा संस्थागत व्यवस्था

यस गरुडा नगरपालिकामा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ र विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन, २०७४ (प्रथम संशोधन, २०७५) का आधारमा विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छ। समितिमा हाल रहेका पदाधिकारीहरूको विवरण अनुसूची २ मा संलग्न गरिएको छ। साथै अनुसूची १ निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूको विवरण संलग्न गरिएको छ। विपद् व्यवस्थापनका कार्यहरूलाई थप सहयोग पुर्याउन नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति अन्तर्गत ८ वटा विषयक्षेत्रहरू गठन गरिएका छन्। नगरपालिकामा वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन शाखा स्थापना गरिएको छ। यसैगरी विभिन्न वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरिएको छैन तर वडामा वडास्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गर्ने प्रक्रिया सुरु गरीएको छ। नगरपालिकामा भवन निर्माण तथा योजना मापदण्ड लागु भएको छ। साथै नगरपालिकास्तरमा विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी नीति, ऐन तथा आवश्यक मार्गदर्शनहरू बन्ने क्रममा रहेका छन्।

२.६ विषयगत क्षेत्रहरू तथा जिम्मेवार निकाय

नगरपालिकाले विपद् प्रतिकार्यका लागि ८ वटा विषयगत क्षेत्रहरू निर्धारण गरी कार्य समूहहरू गठन गरेको छ। नगरपालिकामा रहेका सम्बन्धित विषयगत शाखाहरूको अगुवाइमा विषयगत क्षेत्र परिचालनमा जोड दिने प्रयास गरिएको छ। विषयगत क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने सम्बन्धित निकायहरू (Clusters Leads) बीच समन्वय गरी मानवीय गतिविधि सञ्चालन गर्नका लागि निम्नलिखित

विषयगत क्षेत्रहरू (Clusters) गठन गरिएको छ। साथै विषयक्षेत्र गठनको उद्देश्य र सो बारेको विवरण तल उल्लेख गरिएको छ।

विषयगत क्षेत्रका प्रमुख उद्देश्य देहाय अनुसार रहेका छन्:

- १। क्षेत्रगत रुपमा मानविय सहयोग लाई प्रभावकारी बनाउने,
- २। आपतकालिन पुर्वतयारीलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउने,
- ३। क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागी विशेषज्ञ परिचालन गर्नु,
- ४। समन्वय र साझेदारी अभिवृद्धि गर्नु,
- ५। क्षेत्रगत ज्ञान, सिप र प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न,

यस नगरपालिकाले विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयनका लागी देहाय बमोजिम ८ वटा विषयगत क्षेत्र निर्धारण गरि देहाय बमोजिमका कार्य जिम्मेवारीहरु प्रादन गरेको छ

तालिका ६: विषयगत क्षेत्र नेतृत्व गर्ने निकायको विवरण

क्र.सं.	विषयक्षेत्र	नेतृत्व गर्ने निकाय	विषयक्षेत्र प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१	समग्र व्यवस्थापन सूचना	नगर-प्रमुख	कन्थमनी प्रसाद जैसवाल	९८५५०४२२०७
२	खोज तथा उद्धार क्षेत्र	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजक	सुनिल कुमार जयसवाल	
३	खानेपानी, स्वास्थ्य तथा ससरसफाई क्षेत्र	सामाजिक विकास शाखा (प्रमुख)	राजबहादुर ठाकुर	९८५५०४२०४३
४	खाद्य तथा कृषि पशु क्षेत्र	पशु सेवा शाखा	पवन कुमार गुप्ता	९८४५३८१९६२
५	आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्र	नगर-उप प्रमुख	पुनम कुमारी चौधरी	९८५५०४२०००
६	सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण क्षेत्र	महिला शाखा	अशिमता कुमारी यादव	९८६५४११६६९
७	आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्र	शिक्षा शाखा	सरोज गौतम, शिक्षा अधिकृत	९८४९६३७५६८

क्र.सं.	विषयक्षेत्र	नेतृत्व गर्ने निकाय	विषयक्षेत्र प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
८	शिघ्र पूर्णलाभ क्षेत्र	पूर्वाधार विकास समिति (संयोजक)	रामबाबु प्रसाद चौधरी	

२.६.१ समग्र व्यवस्थापन, समन्वय तथा सूचना, संचार क्षेत्र

यस विषय क्षेत्रले विपद्को समयमा सम्पूर्ण सरोकारवालाहरूसँग समन्वय कायम गर्ने, विपद्को अवस्था आउन सक्ने मौसम सम्बन्धिका पूर्वानुमान तथा पूर्वसूचनाहरू प्राप्त भएपछि स्थानीय सञ्चार माध्यम, एस.एम.एस., को प्रयोग गरि सूचना सम्प्रेषण गर्नुपर्ने छ। यस विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण यस प्रकार रहेको छ।

तालिका ७: समग्र व्यवस्थापन, समन्वय तथा सूचना, संचार क्षेत्र विषयक्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	नगर-प्रमुख	कन्थमनी प्रसाद कलवार	संयोजक	
२	नगर-उप प्रमुख	पुनम कुमारी चौधरी	सदस्य	९८५५०४२०००
३	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	मुहम्मद मुस्ताक आलम	सदस्य	९८५५०८९९९९
४	सूचना तथा प्रविधि अधिकृत	प्रमानन्द साह	सदस्य	९८६५०४७९६५
५	कृषि शाखा प्रमुख	यदुनन्दन ठाकुर	सदस्य	९८४५०३२०८३
६	संजय कुमार यादव	इन्जिनियर	सदस्य	९८६५०९६२८०
७	न्यायिक समिति	रमेश कुमार यादव	सदस्य	९८४५०९५०८५
८	पंजिकरण शाखा प्रमुख	राजबहादुर ठाकुर	सदस्य	९८५५०४२०४३
९	प्रतिनिधि	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी उपशाखा	सदस्य	

२.६.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्र

प्रकोपको कारण समस्यामा पर्न सक्ने घरधुरीहरूको पहिचान, सुरक्षित स्थान्तरण गर्ने, घाईतेहरूको उद्धार गर्ने, हराएकाहरूको खोजी गर्ने, मानिसको मृत्यु भएमा सनाखत गरी शव व्यवस्थापन वा हस्तान्तरणको प्रवन्ध मिलाउने, पीडितहरूका लागि आवश्यक राहत व्यवस्थापन र वितरण गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ। यस विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण यस प्रकार रहेको छ।

तालिका नं. ३ : तालिका ८: खोज तथा उद्धार क्षेत्र विषयक्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजक	सुनिल कुमार जयसवाल	संयोजक	
२	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	प्रविण कुमार भा	सदस्य	९८६९५९९९९६
३	सूचना तथा प्रविधि अधिकृत	प्रमानन्द साह	सदस्य	९८६५०४७९६५
४	वडा कार्यालय १	शेख बहाव, वडा अध्यक्ष	सदस्य	९८९९८२८२९९
५	लेखापाल	सत्यनारायण सहनी	सदस्य	९८४३९२९९८३
६	सब-इन्जिनियर	प्रमोद चौरसिया	सदस्य	९८६९६८९६९६
७	श्री इ.प्र. कार्यालय	प्रतिनिधि	सदस्य	
८	ग्रामिण बिकास केन्द्र नेपाल (आर.डि.सी.नेपाल)	आषिश कुमार सिंह	सदस्य	९८४४९९०९५९
९	शस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेश क्याम्प दुधियाभार	प्रतिनिधि	सदस्य	

२.६.३ खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्र

यस विषयक्षेत्रले विपद्को अवस्थामा खानेपानी आपूर्ति गर्ने, विपद्का कारण ढलेका बोटबिरुवाहरू हटाउने, विपद्जन्य घटनाबाट सिर्जना भएका फोहोरहरू सरसफाई गर्ने, मरेका पशुपक्षीहरूको व्यवस्थापन गर्ने, व्यक्तिगत सरसफाईको लागि स्वच्छता सम्बन्धी सरसामानहरू (जस्तै: हाईजिन किट, पियुष, क्लोरिन, इस्टविन, आदी) उपलब्ध गराउने, विपद्मा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने, महामारी हुनबाट बचाउने विधिहरू अवलम्बन गर्ने, शिविरमा उपचार गर्न नसकिने प्रकृतिका स्वास्थ्य समस्या भएका विरामी वा घाईतेलाई अस्पतालसम्म पुर्याई स्वास्थ्य उपचारको सुनिश्चितता गर्ने, महिला तथा बालबालिकामा पोषणको कमी भएमा त्यसबाट हुनसक्ने समयस्याबारे पीडित र सरोकारवालालाई सचेत गर्ने जस्ता जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ।

तालिका ९: खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई विषयक्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख)	राजबहादुर ठाकुर	संयोजक	९८५५०४२०४३
२	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	प्रविण कुमार भा	सदस्य	९८६९५९९९९६
३	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति	अर्जुण राय यादव	सदस्य	९८५५०४४९५८
४	पशु सेवा शाखा	पवन कुमार गुप्ता	सदस्य	९८४५३८९९६२

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
५	संजय कुमार यादव	इन्जिनियर	सदस्य	९८६५०९६२८०
६	प्राविधिक सहायक	शेख अल्ताफ	सदस्य	९८९९९०९३९२
७	मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	नेहा कुमारी	सदस्य	९८९७२६७८९२
८	माण्डवी	प्रतिनिधि	सदस्य	
९	गरुडा उ.वा.संघ अध्यक्ष	सतिस साह	सदस्य	

२.६.४ खाद्य तथा कृषि पशु क्षेत्र

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को अवस्थामा पीडितहरूलाई तत्काल सुख्खा खानेकुरा, विस्थापित भई शिविरमा बसेकालाई चामल, दाल, नुन, तेल आदि खाद्य सामग्री उपलब्ध गराउने, पकाउनको लागि प्रबन्ध मिलाउने र कृषिक्षेत्रमा भएको क्षति विवरण तयार गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

तालिका १०: खाद्य तथा कृषि विषयक्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	पशु सेवा शाखा	पवन कुमार गुप्ता	संयोजक	९८४५३८९९६२
२	महिला शाखा	अश्विनी कुमारी यादव	सदस्य	९८६५४९९६६९
३	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति संयोजक	अम्बिका सहनी	सदस्य	
४	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	प्रविण कुमार भ्वा	सदस्य	९८६९५९९९९६
५	योजना शाखा प्रमुख	रामानन्द सहनी	सदस्य	९८४५९९९९६२
६	न्यायिक समिति	रमेश कुमार यादव	सदस्य	९८४५०९५०८५
७	प्रमोद चौरसिया	सब-इन्जिनियर	सदस्य	९८६९६८९९९६
८	अभियान नेपाल	प्रतिनिधि	सदस्य	
९	ग्रामिण विकास केन्द्र नेपाल (आर.डि.सी.नेपाल)	कुन्दन कुशवाहा	सदस्य	

२.६.५ आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री

यस विषयगत क्षेत्रले विपद्को कारण घरमा क्षति पुगी बस्न नसक्ने अवस्थाका पीडितहरूलाई आपत्कालीन आश्रय वा बासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने, प्रभावितहरूलाई गैर-खाद्य सामग्री वितरण आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

तालिका ११: आपत्कालीन आश्रय तथा गैर-खाद्य सामग्री विषयक्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	नगर-उप प्रमुख	पुनम कुमारी चौधरी	संयोजक	९८५५०४२०००
२	पूर्वाधार विकास समिति संयोजक	रामबाबु प्रसाद चौधरी	सदस्य	
३	विधेयक समिति संयोजक	शेख वहाव	सदस्य	
४	इन्जिनियर	संजय कुमार यादव	सदस्य	९८६५०९६२८०
५	कृषि शाखा प्रमुख	यदुनन्दन ठाकुर	सदस्य	९८४५०३२०८३
६	नगर पालिका विपद् व्यवस्थापन फोकल व्यक्ति	रामानन्द सहनी	सदस्य	९८४५९६९९६२
७	सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेश क्याम्प दुधियाभार	प्रतिनिधि	सदस्य	
८	गरुडा उ.वा.संघ	प्रतिनिधि	सदस्य	
९	माण्डवी	प्रतिनिधि	सदस्य	

२.६.६ सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को समयमा महिला, गर्भवती महिला, सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, शिशु, बालबालिका, वृद्धवृद्धाहरूलाई संरक्षण गर्ने, उनीहरूलाई आवश्यकता बमोजिमका सरसामानहरू (जस्तै: डिग्नटी किट) उपलब्ध गर्ने, घरपरिवारका सदस्य गुमाएकाहरू तथा विपद्का कारण त्रसित व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा दिने, हिंसामुक्त वातावरण सिर्जना गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

तालिका १२: संरक्षण तथा सुरक्षा विषयक्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	महिला शाखा	अशिमता कुमारी यादव	संयोजक	९८६५४९९६६९
२	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	राजबहादुर ठाकुर	सदस्य	९८५५०४२०४३
३	विपद् व्यवस्थापन फोकल व्यक्ति	रामानन्द सहनी	सदस्य	९८४५९६९९६२
४	शिक्षा अधिकृत	सरोज गौतम	सदस्य	९८४९६३७५६८

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
५	न्यायिक समिति	रमेश कुमार यादव	सदस्य	९८४५०९५०८५
६	विजय कुमार साह	रोजगार सहायक	सदस्य	९८४४२९६५२५
७	वर्ल्ड भिजन इन्टरनेशनल	प्रतिनिधि	सदस्य	
८	नेपाल रेडक्रम सोसाइटी	प्रतिनिधि	सदस्य	
९	ग्रामिण विकास केन्द्र नेपाल (आर.डि.सी.नेपाल)	सन्तोष पहारी	सदस्य	९८४५३८०६२८

२.६.७ आपत्कालीन शिक्षा

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को कारण यदि विद्यालय ३ दिन भन्दा बढी बन्द भएमा विद्यार्थीहरूलाई आपत्कालीन शिक्षाको व्यवस्था गर्ने, प्रकोपले विद्यार्थीको पठनपाठनका शैक्षिक सामग्री हराएमा सोको व्यवस्था गर्ने र विद्यालयको शिक्षण सामग्रीहरू नष्ट भएमा पुनः व्यवस्था गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

तालिका १३: आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	शिक्षा शाखा	सरोज गौतम, शिक्षा अधिकृत	संयोजक	९८४९६३७५६८
२	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति संयोजक	अम्बिका सहनी	सदस्य	
३	रोजगार संयोजक	बिकाश कुमार भ्वा	सदस्य	९८४००६०७२७
४	महिला शाखा	अशमिता कुमारी यादव	सदस्य	९८६५४९९६६९
५	वडा कार्यालय ४	सुनिल कुमार जयसवाल, वडा अध्यक्ष	सदस्य	९८४५०९७९५२
६	न्यायिक समिति	रमेश कुमार यादव	सदस्य	९८४५०९५०८५
७	वडा कार्यालय ८	बशिष्ठ राय यादव, वडा अध्यक्ष		९८५५०४२९४२
८	अभियान नेपाल	प्रतिनिधि	सदस्य	
९	ईलाका प्रशासन कार्यालय गरुडा	प्रतिनिधि	सदस्य	

२.६.८ शिघ्र पुनर्लाभ

यस विषयगतक्षेत्रले विपद्को कारण अवरूद्ध हुन पुगेका अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तै: सडक, विद्युत, खानेपानी, टेलिफोन) तत्काल सुचारु गर्ने र त्यस्ता सेवा प्रदान गर्ने निकायका कार्यालयहरूमा क्षति पुगेमा वैकल्पिक व्यवस्था गर्ने आदि जिम्मेवारी निर्वाह गर्नेछ ।

तालिका १४ : शिघ्र पुनर्लाभ विषयक्षेत्रका सदस्यहरूको विवरण

क्र.सं.	निकाय तथा संस्था	नाम	जिम्मेवारी	सम्पर्क नं
१	पूर्वाधार विकास समिति संयोजक	रामबाबु प्रसाद चौधरी		
२	वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजक	सुनिल कुमार जयसवाल		
३	फोहोर मैला तथा वतावरण शाखा	अर्जुण राय यादव		९८५५०४४९५८
४	आर्थिक विकास समिति संयोजक	कृष्णनन्दन सहनी		
५	विधेयक समिति संयोजक	शेख बहाव		
६	सामाजिक विकास शाखा प्रमुख	राजबहादुर ठाकुर		
७	सतिस साह	गरुडा उ.वा.संघ अध्यक्ष		
८	ग्रामिण विकास समाज (आर.डि.सी.नेपाल)	आषिश कुमार सिंह	सदस्य	९८४४९९०९५९
९	माण्डवी	प्रतिनिधि	सदस्य	

परिच्छेद तिनः विषयगत क्षेत्रको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना

३.१ विषयगत क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद्को स्थितिमा प्रतिकार्य गतिविधिहरू समयमै कार्यान्वयन गर्न संस्थागत क्षमता लेखाजोखा गरी सोको तयारी आवधिक रुपमा अद्यावधिक गर्न जरूरी हुन्छ। सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूमा विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने जोखिम न्यूनीकरण, पूर्वतयारी र विपद् प्रतिकार्य गर्न संस्थागत तथा भौतिक संरचना, मेशिन र औजार, सीप विकास, जनचेतना, कृत्रिम घटना अभ्यास जस्ता क्रियाकलापहरू समावेश गरिएका छन्। यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नु पनि विपद् पूर्वतयारी कार्य नै हो। विपद् प्रतिकार्यका कार्यहरूलाई प्रभावकारी बनाउन विषयक्षेत्रगत रुपमा सामान्य पूर्वतयारीको कार्ययोजना देहाय बमोजिम हुने गरी तर्जुमा गरिएको छ।

३.१.१ समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका १५ : समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष असोज सम्म	नगरपालिका	प्रत्येक आर्थिक वर्षमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
२	विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको समिक्षा र आवश्यक थप पूर्वतयारी गर्न समन्वय बैठकको आयोजना गर्ने	निरन्तर	नगरपालिका	प्रकोपको सम्भावित समय	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

		तत्काल सुरु गरी निरन्तर	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	अगावै कम्तिमा २ पटक	
३	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्ने स्थलहरूको सूची स्थानीय राजपत्रमा प्रकाशित गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	प्रत्येक वडामा	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
४	आपत्कालीन अवस्थामा आश्रय स्थलका रूपमा प्रयोग गर्ने स्थानको लागि चाहिने भौतिक पूर्वाधार र सेवाहरू निर्माण, बिस्तार गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	तोकिएको मापदण्ड अनुसार	प्रत्येक वडामा	पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
५	बाढी, शीतलहर, हावाहुरी, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी आदि प्रकोपहरूबाट समुदायमा पर्नसक्ने असर र सोबाट बच्ने उपायहरूका बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	निरन्तर	नगरपालिकामा सञ्चालित एफ.एम, पत्रपत्रिका, माईकिङ्ग आदि	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै कम्तिमा २ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
६	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको स्थापना तथा संचालन गर्ने	तत्काल	नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार अध्यावधिक गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
७	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको सञ्चालनका लागि आवश्यक	निरन्तर	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	कम्तिमा १ सेट	विपद् व्यवस्थापन शाखा, जिन्सी शाखा

उपकरण तथा औजारहरूको व्यवस्थापन गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	वर्षमा २ पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा
८	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	वर्षमा २ पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा
९	तत्काल	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	आवश्यकता अनुसार अध्यावधिक गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
१०	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	निरन्तर	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा
११	मनसुन अगावै	नगरपालिका	वर्षमा १ पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
१२	मनसुन पूर्व कृत्रिम घटना अभ्यास (Drill) गर्ने	वडास्तर वा सम्भव भएसम्म समुदाय स्तर	सबै वडा र संवेदनशील समुदायमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा
१३	वडा तथा समुदाय स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति गठन वा पुर्नगठन गर्ने	वडास्तर वा सम्भव भएसम्म समुदाय स्तर	सबै वडा र संवेदनशील समुदायमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा

१४	जोखिम नक्सांकन गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	नगरपालिका	सबै वडा र संवेदनशील समुदायमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा
१५	स्थानीय स्तरमा आपत्कालीन कोष अभिवृद्धिका लागि पहल गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	नगरपालिका		स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा
१६	जोखिम नक्सांकन गर्ने	तत्काल सुरु गरी निरन्तर	नगरपालिका	सबै वडा र संवेदनशील समुदायमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा

३.१.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै विपद्का घटनाको कारण समस्यामा पर्नसक्ने वा घाईतेलाई उद्धार गर्ने, हराएकाहरूको खोजी गर्ने, मानिसको मृत्यु भएमा सनाखत गरी शव व्यवस्थापन (वा हस्तान्तरण) को प्रवन्ध मिलाउने, पीडितहरूलाई राहत वितरण गर्ने सम्बन्धी कार्यहरूको सामान्य पूर्वतयारी योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका १६: खोज तथा उद्धार क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/ संस्था
१	विपद्को क्षति, नोकसानी मूल्याङ्कनको लागि सर्वेक्षण टोली गठन र पुनर्गठन गर्ने र आवश्यकता बमोजिम सर्वेक्षणका लागि सहायक टोलीहरु गठन गर्ने र तालिम आयोजना गर्ने	प्रत्येक वर्ष मनसुन शुरु हुनु पूर्व	नगरपालिका र हरेक वडामा	नगरपालिकामा एक र हरेक वडामा एक एक वटा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडा स्तरीय विपद् व्यवस्थापन समिति
२	प्रकोपको प्रकृति अनुसार खोज तथा उद्धारका लागि टोली गठन गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक सम्म	वडा तहमा	हरेक वडामा एक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, सुरक्षा निकाय
३	खोज तथा उद्धारका लागि गठित टोलीको निमित्त तालिम आयोजना गर्ने र परिचालन हुने प्रक्रिया निर्धारण गर्ने	प्रत्येक वर्ष पौष सम्म	वडा तहमा	हरेक वडामा एक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, सुरक्षा निकाय, विषयक्षेत्र
४	खोज तथा उद्धार सामग्रीहरु खरिद, भण्डारण, मर्मत र व्यवस्थापन गर्ने	निरन्तर	निरन्तर	हरेक वडामा कमिन्मा एक सेट	नगरपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा

५	खोज तथा उद्धारका लागि प्रयोग गर्न सकिने सवारी साधनहरू र एम्बुलेन्सहरूको सूची र सम्पर्क व्यक्तिहरूको विवरण तयार गर्ने	निरन्तर	नगरपालिका	जिल्ला भरिका	विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ्य शाखा
६	बाढी, भूकम्पबाट बच्न र बचाउन सुरक्षित स्थानको पहिचान गरी अध्यावधिक सूची तयार गर्ने	निरन्तर	वडा अनुसार	आवश्यकता अनुसार हरेक वडामा	विपद् व्यवस्थापन शाखा
७	खोज तथा उद्धारलाई प्रभावकारी बनाउन प्रकोपमा आधारित कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	नगरपालिका तथा वडामा	प्रमुख प्रकोपको लागि वर्षमा कम्तिमा एक एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
८	मनसुन पूर्व विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	मनसुन अगावै	नगरपालिका	कम्तिमा वर्षमा एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा, सुरक्षा निकाय, विषयक्षेत्र
९	प्राथमिक उपचार कार्यदल गठन गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक सम्म	नगरपालिका	कम्तिमा वर्षमा एक पटक अध्यावधिक गर्ने	स्वास्थ्य शाखा, नरेशो, सुरक्षा निकाय, विषयक्षेत्र

१०	प्राथमिक उपचार तालीम संचालन गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक सम्म	नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, नेरेसो, सुरक्षा निकाय, विषयक्षेत्र
----	-----------------------------------	----------------------------	-----------	-----------------	--

३.१.३ खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका १७ : खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्को समयमा खानेपानी शुद्धिकरणको लागि आवश्यक पर्ने क्लोरीन, पियुष जस्ता औषधिको उचित भण्डारण गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	नगरस्तर	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
२	सरसफाईका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री तथा उपकरणहरू उपयुक्त ठाउँमा भण्डारण गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	नगरस्तर	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
३	खानेपानी ओसार्ने, जम्मा गर्ने र वितरण गर्ने साधनहरू मर्मत सम्भार गरी चालु अवस्थामा राख्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	नगरस्तर	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र

४	आपत्कालीन अवस्थामा प्रयोग गर्न सकिने खानेपानीको श्रोतहरू पहिचान र संरक्षण गर्ने	निरन्तर	वडा तथा समुदायस्तर	हरेक प्रभावित वडाहरू	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यलय तथा स्थानीय समुदाय
५	मनसुन पुर्व विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	प्रत्येक वर्ष मनसुन अगावै	नगरपालिका	वर्षमा कम्तिमा १ पटक	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, विषयक्षेत्र
६	स्वास्थ्य शिविर संचालन गर्न आवश्यक पर्ने सुरक्षित स्थानको छनौट तथा सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गर्ने	विपद् पश्चात	स्वास्थ्य शाखा	आवश्यकता अनुसार निरन्तर	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
७	महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका परिचालन गरी स्वास्थ्य सम्बन्धी सचेतना कार्यक्रमहरू संचालन गर्ने	निरन्तर	स्वास्थ्य शाखा	आवश्यकता अनुसार निरन्तर	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
८	विपद् पश्चात तत्काल देखा पर्ने स्वास्थ्य समस्या समाधानका लागि चाहिने औषधीहरू भण्डारण गर्ने	हरेक महिना, औषधिको गुण अनुसार	नगरस्तर	आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
९	द्रुत प्रतिकार्य टोली गठन गर्ने, क्षमता विकास र कार्यसूची तयार गर्ने	स्वास्थ्य क्षेत्रको प्रोटोकल अनुसार	नगरस्तर	वर्षमा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
१०	प्रतिकार्यका लागि आवश्यक दक्ष मानव संसाधनको सूची तयार/अद्यावधिक गर्ने	वडा संख्या र जनसंख्या अनुसार	नगरस्तर, वडास्तर	नगरस्तर: ३० जना वडास्तर: ७ जना	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

११	स्वास्थ्य सम्बन्धी शिक्षण सामग्रीको व्यवस्था तथा स्वास्थ्य शिक्षाको लागि स्वास्थ्यकर्मीको व्यवस्था गर्ने	नियमित	वडास्तर	हरेक वडामा १ पटक	स्वास्थ्य शाखा, वडीर प्रदेस कार्यालय, विषयक्षेत्र
----	--	--------	---------	------------------	---

३.१.४ खाद्यान्न तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने खाद्यान्न तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका १८ : खाद्यान्न तथा कृषि क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	मनसुन पूर्व विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	मनसुन अगावै हरेक वर्ष	नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ पटक	कृषि शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र
२	जलवायु परिवर्तनबाट खाद्य सुरक्षा तथा जीविकोपार्जन क्षेत्रमा पर्ने असरबारे अभिमुखिकरण संचालन गर्ने	निरन्तर	वडास्तर	आवश्यकता अनुसार	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
३	बाढी तथा डुवान सहन सक्ने वालीहरूको खेती सम्बन्धि अभिमुखीकरण गर्ने	मनसुन अगावै हुने खेती	वडास्तर	आवश्यकता अनुसार	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४	विपद्को अवस्थामा खाद्यान्न खरिद तथा आपूर्तिका लागि सम्भाव्य उद्योगहरु पहिचान गर्ने साथै सहयोग लिन सकिने कार्यालय, संस्थाहरूसँग समन्वय गर्ने	निरन्तर	नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ वा २ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
५	विपद्बाट प्रभावित हुनसक्ने जनसङ्ख्याको आधारमा खाद्य सामग्री (चामल, दाल, तेल, नुन आदि) भण्डारण गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	नगरस्तर	वर्षको २ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
६	तयारी खानेकुराका लागि तत्काल खरिद गर्न सकिने गरी पसलहरु पहिचान गर्ने वा अनुबन्ध करार गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	नगरस्तर	कम्तिमा २ वटा ठूला पसल वा उद्योग	कृषि शाखा, वडा कार्यालय
७	विपद्को समयमा खाद्य सामग्री वितरण गर्ने तौरतरिका/प्रक्रिया बारे विषयक्षेत्रका सदस्यहरु बीच छलफल तथा कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	वडास्तर	मुख्य प्रकोपको सम्भावित समय भन्दा पहिले कम्तिमा १ पटक	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

३.१.५ अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै प्रायः सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका १९ : अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय / संस्था
१	मनसुन पुर्व विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	मनसुन अगावै हरेक वर्ष	नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र
२	विपद् प्रभावितहरुको लागि अस्थायी आश्रय वा बासको व्यवस्था गर्न आवश्यक सरसामान तथा औजारहरुको बन्दोबस्ती गर्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	सबै वडामा	वडाको कुल जनसंख्याको कम्तिमा २० प्रतिशत जनसंख्यालाई पुग्ने	शहरी विकास तथा भवन निर्माण कार्यालयको सहयोगमा प्राविधिक शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
३	सम्भावित आपत्कालीन अवस्था आईपरेमा तुरुन्त खरिद गर्न सकिने गरी विक्रेताहरु संग अनुबन्ध करार गर्ने	आवश्यकता अनुसार	थोक विक्रेता/ खुद्रा विक्रेता/ सहकारी/ ठूला कृषक		नगरपालिका, कृषि शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
४	गैह्र खाद्य सामग्री सेटहरु भण्डारण गर्ने	निरन्तर	नगरस्तर, गोदाम घरहरु	कम्तिमा १,००० परिवारका लागि	नगरपालिका, वडा कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, विषयक्षेत्र
५	विपद् प्रभावित स्थान वा खुल्ला क्षेत्रमा शिविर सञ्चालन गर्ने स्थानमा सवारी साधनको प्रवन्ध गर्ने	आवश्यकता अनुसार	नगरस्तर	आवश्यकता अनुसार	विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/ संस्था
६	विपद् व्यवस्थापन कोष जगेडा राख्ने	प्रकोपको सम्भावित समय अगावै	विपद् व्यवस्थापन कोष	नगरपालिका	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति

३.१.६ सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नुपर्ने सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २० : सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	किशोरकिशोरी, महिलाहरु तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यको लागि क्षमता अभिवृद्धि एवं सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गर्ने	निरन्तर	वडास्तर	मुख्य प्रकोपको सम्भावित समय अगाडी कम्तिमा १ पटक	महिला तथा बालबालिका शाखा
२	महिला, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षणका तरिकाहरु बारे जानकारी पुस्तिका तयार एवम् प्रकाशन गर्ने	निरन्तर	नगरस्तर	कम्तिमा ५०० प्रति	नगरपालिका, महिला तथा बालबालिका शाखा
३	विपद्को समयमा अत्यावश्यक सेवाका लागि चाहिने सामग्रीहरु (जस्तै: डिजिटि किट) खरिद गरी भण्डारण गर्ने	निरन्तर	नगरपालिकाका गोदाम घरहरु	जनसंख्याको कम्तिमा २० प्रतिशतलाई पुग्ने गरी	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४	उमेर, शारीरिक र अपाङ्गताको अवस्था अनुसार गरिनुपर्ने सेवा सहयोगका लागि प्रोटोकल तयार गरी लागू गर्ने	तत्काल	नगरस्तर	१ पटक	महिला तथा बालबालिका शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विषयक्षेत्र
५	विद्यालयका शिक्षक र महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकालाई आधारभूत मनोसामाजिक परामर्श सम्बन्धी तालीम दिने, मनोसामाजिक सहजकर्ताहरूको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष १ पटक	नगरस्तर	हरेक विद्यालयबाट १ जना र हरेक वडाबाट २ जना महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका	शिक्षा शाखा, स्वास्थ्य शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विषयक्षेत्र
६	विपद्को समयमा परिचालन हुने विषयक्षेत्रका सदस्यहरूलाई कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने/गराउने	निरन्तर	वडास्तर	मुख्य प्रकोपको सम्भावित समय अगाडी कम्तिमा १ पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सरोकारवाला
७	लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्वन्धि अभिमुखिकरण गर्ने	निरन्तर	वडास्तर	आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
८	यौन तथा लैंगिकता हिंसा सम्वन्धि अभिमुखिकरण गर्ने	निरन्तर	वडास्तर	आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
९	अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि आवश्यक सामग्री भण्डारण गर्ने	मुख्य प्रकोपको सम्भावित समय अगाडी	वडास्तर	मुख्य प्रकोपको सम्भावित समय अगाडी कम्तिमा १ पटक	महिला तथा बालबालिका शाखा, जिन्सी शाखा, विषयक्षेत्र, सरोकारवाला
१०	संरक्षण सवाल तथा कानूनी उपचारका लागि सचेतना कार्यक्रम गर्ने	निरन्तर	वडास्तर	आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
११	अपांगता भएका व्यक्तिहरुका लागि शिविर सञ्चालन गर्ने	विपद् पश्चात	पुर्व पहिचान गरिएका सुरक्षित स्थानहरुमा	विपद् पश्चात आवश्यकता अनुसार	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सरोकारवाला

३.१.७ आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २१ : आपत्कालीन शिक्षा विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	मनसुन पूर्व विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	मनसुन अगावै हरेक वर्ष	नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ पटक	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय, विषयक्षेत्र
२	आपत्कालीन शिक्षा व्यवस्थापन कार्यदल गठन गरी अभिमुखिकरण गर्ने	वर्षको १ पटक	नगरपालिका	आवश्यकता अनुसार वर्षको १ पटक	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय, विषयक्षेत्र
३	बाढी, हावाहुरी, शीतलहरले प्रभावित गर्नसक्ने विद्यालयहरूको सूची अद्यावधिक गर्ने र संभावित क्षतिको आंकलन गर्ने	वर्षको १ पटक	वडास्तर	सबै वडाका विद्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
४	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक पर्ने शिक्षण सामग्रीहरू तयारी अवस्थामा राख्ने	निरन्तर	नगरस्तर	नगरपालिकामा अवस्थित विद्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
५	शीतलहरबाट विद्यार्थीमा हुनसक्ने प्रभावहरूको बारेमा विद्यालयमा जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	निरन्तर	विद्यालयस्तर	नगरपालिकामा अवस्थित विद्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय, विषयक्षेत्र
६	सम्भावित विपद्बाट सुरक्षित हुने उपायबारे विद्यालयहरूमा चेतनामूलक कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने र एफ.एम. रेडियोबाट सन्देशमूलक कार्यक्रम प्रशारण गर्ने	निरन्तर	नगरस्तर, विद्यालयस्तर	नगरपालिकामा अवस्थित विद्यालय र एफ.एम.बाट	विपद् व्यवस्थापन शाखा, शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरु	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
				कम्तिमा १५ दिन (प्रकोपमा केन्द्रित भई)	
८	प्रत्येक विद्यालयहरुमा वृहत विद्यालय सुरक्षा सम्पर्क शिक्षक र लेङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरण सम्पर्क शिक्षक व्यवस्था गरी कार्यसूची तयार गर्ने	वर्षको १ पटक	विद्यालयस्तर	७ वटा विद्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
९	विद्यालयको वार्षिक क्यालेण्डरमा वृहत विद्यालय सुरक्षा गतिविधिहरु अनिवार्य समावेश गर्ने	वर्षको १ पटक	विद्यालयस्तर	नगरपालिकामा अवस्थित विद्यालय	शिक्षा शाखा, सम्बन्धित विद्यालय
१०	वृहत विद्यालय सुरक्षा समायोजित SAP स्थानीय सरकारको योजना तर्जुमा प्रकृयामा समावेश गर्ने	निरन्तर	नगरस्तर	वार्षिक रुपमा	नगरपालिका, शिक्षा शाखा

३.१.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

विपद् घटना अगावै सबै प्रकोपका लागि गर्नु पर्ने शीघ्र पुनर्लाभ विषयक्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी सम्बन्धी कार्यहरुको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २२: शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको सामान्य पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	सामान्य पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सुरक्षित स्थानमा आपत्कालीन प्रयोजनको लागि खानेपानी ट्याङ्की, शौचालय र हातेपम्प व्यवस्था गर्ने	निरन्तर	वडास्तर	सबै वडाहरूमा	पूर्वाधार विकास शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
२	विपद्बाट अत्यावश्यक सेवाहरू (जस्तै: सडक, खानेपानी, विजुली आदि) अवरुद्ध भएमा उक्त सेवा सुचारु गर्न तत्काल प्राविधिक टोली परिचालन गर्ने	निरन्तर	नगरस्तर, वडास्तर	नगरस्तरमा एक र वडास्तरमा एक	पूर्वाधार विकास शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा र विषयक्षेत्र
३	आपत्कालीन अवस्थामा आवश्यक पर्ने औजार, उपकरण र सामग्रीहरूको व्यवस्थापन तथा भण्डारण गर्ने	निरन्तर	नगरस्तर, वडास्तर	नगरस्तरमा एक र वडास्तरमा एक	पूर्वाधार विकास शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा र विषयक्षेत्र
४	सम्भावित विपद्बाट आर्थिक सामाजिक क्षेत्रमा पर्ने क्षतिको शिघ्र मूल्याङ्कनको लागि टोली गठन गरी प्रशिक्षण दिने	प्रत्येक वर्ष एक पटक	नगरस्तर	एक पटक	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी
५	सम्भावित विपद्बाट कृषि, पशु, रोजगारी, सेवा, उद्योग, पर्यटन, व्यवहार लगायतका क्षेत्रमा पर्ने सक्ने असरहरू न्यूनीकरण गर्ने क्रियाकलाप तय गरी कार्यन्वयन गर्ने	विपद् पश्चात तत्काल	नगरस्तर	प्रभावित समूदायमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा, उद्योग वाणिज्य संघ
६	विपद् जोखिम न्यूनीकरणलाई स्थानीय तह देखि विकासको योजनामा मूलप्रवाहीकरण गर्ने	निरन्तर	नगरस्तर	प्रभावित समूदायमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा, योजना शाखा

३.२ पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजनामा सही पूर्वानुमान र उपलब्ध समयको आधारमा पूर्वतयारीका कार्यहरू निर्धारण गर्नु पर्दछ। यसमा सामान्य सतर्क रहने देखि जोखिमयुक्त ठाउँमा रहेका समुदाय र स्थानान्तरण गर्न मिल्ने धन सम्पत्ति अस्थायी रूपमा सुरक्षित ठाउँमा सार्ने सम्मका क्रियाकलाप हुन सक्छन्। यस्तो योजना प्रकोपको प्रकृति, समय र संभावित प्रभावक्षेत्रको भरपर्दो आधिकारिक पूर्वसूचनाको आधारमा तय गरिनु पर्दछ। प्रकोप आउने समय सीमा नजिक हुन थालेपछि वा प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गरिने क्रियाकलापहरूको योजना देहाय बमोजिम तर्जुमा गरिएको छ।

३.२.१ समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको गर्नुपर्ने पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २३ : समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	वर्षा र आँधी/हावाहुरीको पूर्वानुमान सम्बन्धी जानकारी जल तथा मौसम विज्ञान विभाग (सिधै वा वेभपेज मार्फत), प्रदेश र जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रबाट आदानप्रदान गर्ने	माघ देखि असोज सम्म	नगरस्तर	दिनमा कम्तिमा १ पटक	स्थानीय आपत्कालिन कार्य सञ्चालन केन्द्र/ विपद् व्यवस्थापन शाखा
२	बाढी, हावाहुरी र खराब मौसमको सूचना प्राप्त हुनासाथ समुदायलाई सतर्कता अपनाउन सूचना सम्प्रेषण गर्ने	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै	गाउँ केन्द्रबाट समुदायसम्म पहुँच हुनेगरी	पूर्वानुमानको खबर पश्चात दिनमा कम्तिमा ३ पटक	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय
३	विपद्बाट हुनसक्ने सम्भावना देखिएमा सबै विषयक्षेत्रहरूलाई तयारी अवस्थामा रहन आग्रह गर्ने	पूर्वानुमान प्राप्त भए लगत्तै	नगरस्तर	सूचना प्राप्त भएपछि कम्तिमा एक पटक र	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, विपद् व्यवस्थापन शाखा

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
				आवश्यकता अनुसार थप	

३.२.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि खोज तथा उद्धार क्षेत्रको गर्नुपर्ने पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २४: खोज तथा उद्धार क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	खोज तथा उद्धार टोली र क्षतिको विवरण सङ्कलन टोलीलाई तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमान प्राप्त भए पश्चात लगत्तै	नगरस्तर	वडास्तरमा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडा
२	पूर्वानुमान अनुसार वडास्तरीय समितिलाई जानकारी गराई विपद् सम्मुख समुदायलाई सुरक्षित स्थानमा सार्ने व्यवस्था मिलाउने	पूर्वानुमान प्राप्त भए पश्चात लगत्तै	नगरस्तर	जोखिममा रहेका सबै समुदाय	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, वडा कार्यालय, इलाका प्रहरी कार्यालय गरुडा

३.२.३ खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २५: खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सफाई क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा र विषयक्षेत्र
२	खानेपानी शुद्धीकरणका लागि क्लोरिन, पियुष जस्ता औषधि तथा प्रविधिको निरीक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	खानेपानी तथा सरसफाई शाखा र विषयक्षेत्र
३	सरसफाईका लागि परिचालन हुनु पर्ने जनशक्ति, सवारी साधन र उपकरणहरू तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
४	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा आवश्यक पर्ने औषधी तथा उपकरण निरीक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सम्भावित प्रकोपको प्रकृति अनुसार	स्वास्थ्य शाखा र विषयक्षेत्र
५	प्राथमिक उपचार र स्वास्थ्य सेवाको लागि आवश्यक जनशक्ति र सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सम्भावित प्रकोपको प्रकृति अनुसार	स्वास्थ्य शाखा र विषयक्षेत्र
६	कोभिड-१९ लगायतका महामारीबाट सुरक्षित रहन र सतर्कता अपनाउने उपायबारे स्थानीय टेलिभिजन, एफ.एम.	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	वडा र समुदाय स्तरमा	प्रकोपको आधारमा निरन्तर गर्ने	नगरपालिका, स्वास्थ्य शाखा, सूचना तथा प्रविधि शाखा र विषयक्षेत्र

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	रेडियो र सामाजिक सञ्जाल लगायतका माध्यमबाट प्रसारण र जानकारी प्रवाह गर्ने				

३.२.४ खाद्यान्न तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोप आउने समय सीमा नजिक हुन थालेपछि वा प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने खाद्यान्न तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २६ खाद्यान्न तथा कृषि क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	खाद्यान्न तथा कृषि विषयक्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक र आवश्यकता अनुसार थप	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र
२	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्रीहरूको अवस्था निरीक्षण गरी अद्यावधिक गर्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक	कृषि शाखा
३	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा खाद्य सामग्रीहरू ढुवानीका लागि आवश्यक सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि आवश्यकता अनुसार	कृषि शाखा, विषयक्षेत्र

३.२.५ अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खादय सामागी क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खादय सामागी क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २७ : अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खादय सामागी क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खादय सामागी विषयक्षेत्रको समन्वयात्मक बैठक बस्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	जिन्सी शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विषयक्षेत्र
२	अस्थायी आश्रय स्थलको निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	तत्कालै	वडास्तर	सम्भावित प्रकोप अनुसार	जिन्सी शाखा, नगरपालिका, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, वडास्तरीय समिति, विषयक्षेत्र
३	अस्थायी आश्रय वा आवास निर्माणका लागि आवश्यक जनशक्ति, सामग्री तथा औजारहरू निरिक्षण गरी तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	जिन्सी शाखा, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विषयक्षेत्र
४	सामग्री तथा औजारहरू ढुवानीको लागि आवश्यक सवारी साधन तयारी अवस्थामा राख्ने।	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	जिन्सी शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विषयक्षेत्र

३.२.६ सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २८ : सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तरमा	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
२	विपद्जन्य घटनाबाट प्रभावितलाई मानोपरामर्श सेवा दिन परामर्श टोली तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर, वडास्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	स्वास्थ्य शाखा, महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
३	विपद् प्रभावित क्षेत्र वा शिविर सञ्चालन भएको स्थानमा आवश्यक पर्ने डिजिटली किट लगायतका सरसामानहरूको निरिक्षण गरी तैयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तरमा	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

३.२.७ आपतकालिन शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने आपकालिन शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरू देहायअनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका २९ : आपतकालिन शिक्षा क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	आपतकालिन शिक्षा विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सूचना प्राप्त भएपछि १ पटक र आवश्यकता अनुसार	शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
२	प्रभावित हुन सक्ने विद्यालयलाई शिक्षण सामग्रीहरू सुरक्षित ठाउँमा राख्न अनुरोध गर्ने	समन्वयात्मक बैठक पश्चात	विद्यालयस्तर	सम्भावित प्रकोप अनुसार	शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
३	विपद्को समयमा अपनाउनुपर्ने सावधानी र सूक्षाका उपाय तथा अनुशासनका बारेमा विद्यार्थीलाई सचेत गर्ने।	तत्काल	विद्यालयस्तर	सम्भावित प्रकोपको सिजन अनुसार	शिक्षा शाखा तथा सम्बन्धित विद्यालय
४	विपद्को समयमा पठनपाठन निरन्तर गर्न आवश्यक तयारी गर्ने	तत्काल	नगरस्तर	सम्भावित प्रकोप अनुसार	शिक्षा शाखा तथा सम्बन्धित विद्यालय, विषयक्षेत्र

३.२.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

प्रकोपको पूर्वानुमान प्राप्त भएपछि गर्नुपर्ने शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना सम्बन्धी कार्यहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३० : शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारी योजना

क्र.सं.	पूर्वानुमानमा आधारित पूर्वतयारीका कार्यहरू	समय	स्थान	परिमाण	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	शीघ्र पुनर्लाभ विषयक्षेत्रको समन्वय बैठक बस्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सूचना प्राप्त भएपछि एक पटक र आवश्यकता अनुसार	प्राविधिक शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र
२	अत्यावश्यक सेवा सुचारु गर्नका लागि आवश्यक जनशक्ति, भण्डारण गरिएका सामग्री तथा उपकरणहरू निरिक्षण गरी र तयारी अवस्थामा राख्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	प्राविधिक शाखा सामाजिक विकास शाखा, जिन्सी शाखा, विषयक्षेत्र
३	सर्वेक्षण टोलीमा समावेश हुने व्यक्तिलाई तयारी अवस्थामा रहन अनुरोध गर्ने	पूर्वानुमानको जानकारी पश्चात	नगरस्तर	सम्भावित प्रकोपको समय अनुसार	प्राविधिक शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र

३.३ आपत्कालीन प्रतिकार्य योजना

यस अन्तर्गत खोज, उद्धार र स्थानान्तरण तथा विपद् पश्चात् परिस्थिति सामान्य नहुन्जेल सम्म गर्नुपर्ने प्रतिकार्य र शिघ्र पुनर्लाभका कार्यहरू पर्दछन्। यसमा विपद्को समय र विपद् पश्चात् तुरुन्तै चाल्नुपर्ने खोज, उद्धार, उपचार एवम् जोखिम क्षेत्रबाट प्रभावितहरूलाई सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण र राहत वितरणका क्रियाकलापहरू समावेश गरिएका छन्। विपद् प्रतिकार्यका लागि गठित विषयक्षेत्रहरू परिचालन गर्न तपशिल बमोजिमका क्रियाकलापहरू तर्जुमा गरिएको छ।

३.३.१ समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न समन्वय, सूचना तथा संचार क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी योजनाहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३१ : समन्वय योजना तथा संचार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपदजन्य घटना घटेमा वा घटने यकिन भएमा विपद व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	१ घण्टा भित्र	स्थानीय विपद व्यवस्थापन समिति, सम्पूर्ण विषयक्षेत्र
२	तत्काल सरोकारवाला सम्पर्क व्यक्तिहरूसँग सूचना लिने, विषयगत क्षेत्रहरूलाई तत्काल सूचना सम्प्रेषण गर्ने	१ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद व्यवस्थापन समिति
३	सम्भाव्य प्रभावित समुदायहरूलाई विपदको सूचना एफ एम रेडियो र टेलिफोन मार्फत आवश्यकताको आधारमा प्रवाह गर्ने	१ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद व्यवस्थापन समिति
४	नगर तथा समुदाय स्तरका विपद व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी नियमित सूचना आदान-प्रदान गर्ने	१ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद व्यवस्थापन समिति
५	विपदले प्रभाव पारेको तथा जोखिममा रहेका व्यक्ति तथा समुदाय र महत्वपूर्ण सम्पत्ति सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्न सुरक्षा निकाय र खोज तथा उद्धार टोली/कार्यदल परिचालन गर्ने	१ घण्टा भित्र	वडास्तरीय समिति
६	जिल्ला विपद व्यवस्थापन समिति, प्रदेश विपद व्यवस्थापन समिति र DEOC मा प्रतिवेदन पेश गर्ने	१ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद व्यवस्थापन समिति
७	पीडित समुदायलाई थप जोखिमबाट बचाउन र सहयोग पुऱ्याउन अन्य विषयक्षेत्र र सरोकारवाला निकायसँग समन्वय गर्ने	१ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद व्यवस्थापन समिति
८	उद्धार कार्यको लागि थप जनशक्ति र श्रोत साधन का लागि DEOCमा तुरुन्त सूचना गर्ने	१ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद व्यवस्थापन समिति
९	अन्तर पालिकासँग समन्वय गर्ने	१ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद व्यवस्थापन समिति
१०	घाईतेहरूको विवरण लिई उपचारको व्यवस्था मिलाउने	१-७ घण्टा भित्र	विपद व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ्य शाखा, नगरपालिका विपद व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	प्रतिकाय सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
११	बिषयगत क्षेत्रहरूको बैठक गरी आ-आफ्ना केन्द्रिय निकायमा सूचना प्रवाह गर्ने र गर्ने लगाउने	१-७ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
१२	जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा निरन्तर जानकारी गराउने	१-७ घण्टा भित्र	स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र
१३	घाईतेहरूको विवरण अध्यावधिक गर्ने र उपचारको क्रमलाई निरन्तरता दिने	७-२४ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ्य शाखा, नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
१४	उद्धार गरिएका व्यक्तिहरूको लगत तयार गर्ने	७-२४ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्वास्थ्य शाखा, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
१५	अन्य विषयगत क्षेत्रका क्रियाकलापमा समन्वय र सहयोग गर्ने	७-२४ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
१६	अध्यावधिक प्रतिवेदन प्रतिवेदन सम्बन्धित निकायमा पठाउने	७-२४ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
१७	विपद्बाट प्रभावितहरूको लगत तयार गर्ने समन्वय गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
१८	विस्थापित भई शिविरमा बसेका, छरछिमेक वा आफन्तको घरमा आश्रय लिएका, घरगोठ पूर्ण रूपमा नष्ट भएका, आफन्त गुमाएका, घाइते भएकाहरूलाई स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउने	२४-४८ घण्टा भित्र	नगरपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, वडास्तरीय समिति, वडा कार्यालय
१९	खोज तथा उद्धार कार्यको लागि समन्वय र सूचनालाई निरन्तरता दिने	२४-४८ घण्टा भित्र	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, विपद् व्यवस्थापन शाखा
२०	प्रभावित तथा क्षतिको तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने	७२ घण्टा - ७ दिन भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२२	स्वास्थ्य शिविर सञ्चालनमा समन्वयात्मक भूमिका निर्वाह गर्ने	७२ घण्टा - ७ दिन भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, स्वास्थ्य शाखा, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
२३	समन्वय र सुचना व्यवस्थापन गर्ने	एक साता देखि १ महिना भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
२४	सबै बिषयगत क्षेत्र र सरोकारवालासंग निरन्तर समन्वय गर्ने	एक साता देखि १ महिना भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति
२५	प्रतिकार्यका लागि नगरपालिकाको क्षमताले नभ्याउने भएमा थप सहयोगका लागि जिल्ला तथा प्रदेश विपद् व्यवस्थापन समितिमा थप सहयोग उपलब्ध गराउन अनुरोध गर्ने	आवश्यकता अनुसार	नगरपालिका प्रमुख वा नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
२६	थप खाद्य सामग्री आवश्यक भएमा स्थानीय तहमा क्रियाशील मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकायहरूसँग समन्वय तथा अनुरोध गर्ने	आवश्यकता अनुसार	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति
२७	समीक्षा तथा योजना तर्जुमा बैठक बस्ने र तर्जुमा गरिएको योजना कार्यान्वयन गर्ने/गराउने	आवश्यकता अनुसार	नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति, सम्बन्धित शाखा तथा विषयक्षेत्र

३.३.२ खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न खोज तथा उद्धार क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी योजनाहरू देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३२ : खोज तथा उद्धार क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	विपद्जन्य घटना घटेमा वा घट्ने यकिन भएमा प्राप्त सुचनाको आधारमा संयुक्त खोज तथा उद्धार टोली (तालिम)	१ घण्टा भित्र	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था खोज तथा उद्धार टोली, सूक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	प्राप्त स्वयम् सेवकहरु, प्राथमिक उपचार टोली) परिचालन गर्ने, खोज तथा उद्धार कार्यको थालनी गर्ने र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यलाई जानकारी गराउने		
२	खोज तथा उद्धारका कार्य जारी राख्ने, विपद्मा परी घाईते भएकालाई उद्धार गर्ने र हराई रहेका व्यक्तिहरुको तथ्याङ्क तयार गरी खोजी गर्ने	१-७ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूक्ष्मा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
३	पीडितहरुलाई नजिकको क्याम्पहरुमा पठाई भिड व्यवस्थापन गर्ने	१-७ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूक्ष्मा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
४	घाईतेहरुलाई प्राथमिक उपचार गर्ने, थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने	१-७ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूक्ष्मा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
५	विपद्बाट मृत्यु भएमा सोको तथ्याङ्क र लगत तयार गरी सनाखत गर्ने व्यवस्था मिलाउने (घटनाको मुचुल्का तयार गर्ने, मृत अवस्थामा फेला परेमा पोष्टमार्टमको लागि अस्पताल पठाउने) र शव हस्तान्तरण/व्यवस्थापन गर्ने	७-२४ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूक्ष्मा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
६	जोखिममा रहेकालाई स्थानान्तरण गर्ने	७-२४ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूक्ष्मा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
७	खोजी तथा उद्धार कार्यको निरन्तरता दिने	७-२४ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूक्ष्मा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
८	खोज तलासको क्रममा भेटिएका व्यक्ति तथा सम्पत्तीहरु सम्बन्धित परिवारहरुलाई जिम्मा लगाउने	२४-४८ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूक्ष्मा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
९	घटनाको द्रुत लेखाजोखालाई निरन्तरता दिने	२४-४८ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूक्ष्मा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१०	थप भेटिएका घाईतेहरूलाई प्राथमिक उपचार गर्ने, थप उपचारका लागि अस्पताल पठाउने	२४-४८ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
११	बेपत्ता व्यक्ति, व्यक्तिगत सम्पत्ति, पशु चौपाय खोजी दुर्गन्ध व्यवस्थापन गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	खोज तथा उद्धार टोली, सूरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक
१२	खोज तथा उद्धार क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष पेश गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र र थप आवश्यकता अनुसार	खोज तथा उद्धार टोली, सूरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्वयंसेवक

३.३.३ खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३३ : खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने	१-७ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
२	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्थानिय तहका प्रतिनिधिहरू, स्थानिय स्वास्थ्य कर्मीहरू, प्रहरीहरू र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका स्थानिय उद्धारकर्ताहरूसँग समन्वय गरी प्राथमिक उपचार सेवा पुर्याउने, प्रेषण गर्ने, स्वास्थ्य शिक्षा दिने, पिउने पानी शुद्धिकरण गर्नको लागि वाटर गार्ड/प्यूस ब्यवस्था गर्ने	७-२४ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
३	RRT को बैठक बसी विपद्को क्षति आंकलन गर्न गराउन RRT लाई परिचालन गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४	विपद् प्रभावित क्षेत्रमा स्वास्थ्य शिविर स्थापना गरी स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने, शुद्ध खानेपानीको प्रवन्ध गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
५	द्रुत सर्वेक्षणको तथ्यांकको आधारमा प्रभावितहरूको स्वास्थ्य तथा खानेपानी सम्बन्धी आवश्यकताको पहिचान गर्ने गराउने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
६	विपद्को घटनामा घाईते भएकाहरूको प्राथमिक उपचार गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
७	स्थानीय स्तरमा उपचार हुन नसक्ने घाईते तथा विरामीलाई नजिकको स्वास्थ्य केन्द्र वा अस्पताल लैजान व्यवस्था मिलाउने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
८	सरसफाई तथा स्वच्छता कायम गर्ने, पानीजन्य रोगको चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने, विपद्का कारण सिर्जित फोहोर व्यवस्थापनको कार्य गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
९	महामारी रोकथाम र व्यक्तिगत सरसफाई कायम राख्न स्वास्थ्य शिक्षा प्रदान गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
१०	विपद् प्रभावित स्थानमा स्वास्थ्य शिविर सञ्चालन गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
११	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, ज्येष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई आवश्यकता अनुसार स्वास्थ्य सेवा प्रदान गर्ने तथा पोषणयुक्त खानेकुरा वितरणको व्यवस्था मिलाउन खाद्यन्न तथा कृषि क्षेत्रलाई सिफारिस गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
१२	औषधी, सूरक्षाका सामग्री (पिपिडि सेट, सर्जिकल मास्क, स्यानीटाइजर, साबुन) तथा उपकरण (थर्मल गन, भेन्टिलेटर,	२४-४८ घण्टा भित्र	नगरपालिका, स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	फ्रिज, टेष्टिङ्किट) लगायतका सामग्रीहरू पहिचान गरी सोको व्यवस्था गर्ने		
१३	स्तनपान प्रबर्द्धन गर्ने र तयारी खानाको व्यवस्थापन र बितरण गर्ने	४८-७२ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
१४	किट्जन्य रोगहरूबाट बच्न तथा बचाउनको लागि किटनाशक झुल बितरण गर्ने गराउने	४८-७२ घण्टा भित्र	स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र
१५	खानेपानी, स्वास्थ्य तथा सरसफाई क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने र स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष पेश गर्ने	४८-७२ घण्टा भित्र र आवश्यकता अनुसार निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू
१६	आश्रय स्थालहरूमा अस्थायी चर्पि र खानेपानीको धारा निर्माणमा सहयोग गर्ने	७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
१७	पशु उपचार, रोग नियन्त्रण र रोकथाम कार्यहरूका लागि सम्बन्धीत निकाय संग समन्वय गर्ने	७२ घण्टा देखि ७ दिन भित्र	पशु सेवा शाखा, विषयक्षेत्र
१८	बितरण गर्ने सामग्रीहरू तथा सरसफाईको अवस्थाबारे अनुगमन गर्ने	७ दिन देखि २ साता भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
१९	नपुग भएको सामग्रीहरूको उपलब्धता गर्ने र बितरण गर्ने	७ दिन देखि २ साता भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
२०	अनुगमन तथा निरीक्षण कार्यलाई निरन्तरता दिने।सरोकारहरूसंग बैठक, पूर्व तयारी कार्य योजनाको समीक्षा गर्ने	२ साता देखि १ महिना भित्र	स्वास्थ्य शाखा, खानेपानी तथा सरसफाई शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
२१	सूचना तथा जनचेतनामूलक सन्देशहरू प्रसारण, समन्वय अत्यावश्यकिय स्वास्थ्य सेवा निरन्तरता दिने	२ साता देखि १ महिना भित्र	स्वास्थ्य शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
२२	मध्यम शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापनको लागि थप आहार कार्यक्रम तथा कडा शिघ्र कुपोषणको व्यवस्थापन कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने	२ साता देखि १ महिना भित्र	स्वास्थ्य शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
२३	सुक्ष्मपोषण तत्व कार्यक्रम अन्तर्गत बाल भिटा र भिटामिन ए वितरण गर्ने	२ साता देखि १ महिना भित्र	स्वास्थ्य शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र
२४	गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूका लागि आइरन फोलिक एसिड चक्कि वितरण तथा मातृ पोषण परामर्श प्रदान गर्ने	२ साता देखि १ महिना भित्र	स्वास्थ्य शाखा, सामाजिक विकास शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.४ खाद्यन्न तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

प्रकोपबाट सिर्जित विपद्मा प्रतिकार्य गर्न खाद्यन्न तथा कृषि क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३४ : खाद्यन्न तथा कृषि क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचानमा सहयोग गर्ने	१ घण्टा भित्र	कृषि शाखा, वडा कार्यालय
२	विपद्मा परेका घरधुरी तथा जनसंख्या पहिचान र प्रारम्भिक सूचना, तथ्यांक संकलन तथा अध्यावधिक गर्ने कार्य र समन्वय गर्ने	१-७ घण्टा भित्र	कृषि शाखा, वडा कार्यालय
३	सर्वेक्षण टोलीको सिफारिसको आधारमा आवश्यक खाद्यन्न सामग्रीको व्यवस्था गरी निर्धारित मापदण्ड बमोजिम विपद्बाट प्रभावित भएकाहरूलाई खाद्यन्न वितरण गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, कृषि शाखा, वडास्तरीय समिति

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४	भण्डारण गरिएको खाद्य सामग्री अपुग हुने देखिएमा तत्काल खरिद गरी आपूर्तिको व्यवस्था मिलाउने	२४-४८ घण्टा भित्र	नगरपालिका, स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति, विषयक्षेत्र
५	खाद्यन्न सामग्री वितरणमा आईपरेका समस्या तथा चुनौतीहरूको विषयमा विषयक्षेत्रको समिक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र र आवश्यकता अनुसार निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू
६	कृषि क्षेत्रमा परेको असरको बारेमा लेखाजोखा गर्ने, तथ्यांक तयार गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने	२ साता देखि १ महिना भित्र	कृषि शाखा, वडा कार्यालय

३.३.५ अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३५ : अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने	१ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, जिन्सी शाखा विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
२	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको बैठक बस्ने र आवश्यक सामग्रीहरूको लेखाजोखा गर्ने	१-७ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, जिन्सी शाखा विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
३	तत्काल आवश्यकताको आधारमा त्रिपाल तथा गैह्र खाद्य सामग्री वितरण गर्ने	७-२४ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

क्र.सं.	विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
४	पहिचान भएको सुरक्षित स्थानमा आश्रय वा वासको लागि अस्थायी संरचना निर्माण गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	प्राविधिक शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
५	शिविरमा बसेका प्रभावित परिवारहरूलाई गैह्र खाद्य सामग्री बितरण गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	प्राविधिक शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
६	वालवालिका, विशेष परिस्थितिका महिला अपाङ्कताका लागि संरक्षण विषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
७	अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्री क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र र आवश्यकता अनुसार निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू
८	अन्य विषयगत क्षेत्रसंग समन्वय गरि अस्थायी आश्रय स्थल तथा गैह्र खाद्य सामग्रीहरूको व्यवस्थापन मिलाउने	१ हप्ता भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
९	थप आवश्यक सामग्रीहरूको लागी बजारको सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने	१ हप्ता भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
१०	अस्थायी आश्रय स्थल व्यवस्थापन गर्ने	१ महिना भित्र	विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
११	वासस्थानहिन परिवारलाई सुरक्षित वासस्थान निर्माण शुरू गर्ने	१ महिना भित्र	नगरपालिका, प्राविधिक शाखा, सरोकारवाला
१२	आवासका थप आवश्यकता परिपूर्ति गर्ने निश्चित नगद सहयोगका गतिविधि संचालन गर्ने	१ महिना भित्र	नगरपालिका

३.३.६ सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको आपत्कालीन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३६ : सामाजिक सुरक्षा र संरक्षण क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	स्थानीय स्तरमा रहेका सम्पर्क निकाय/ संयन्त्र/ व्यक्तिहरूद्वारा सम्बन्धित सबै मुख्य निकायहरूमा सूचना लिनेदिने	१ घण्टा भित्र	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
२	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने	१ घण्टा भित्र	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
३	मानबीय सहयोगको अनुगमन र सुधार गर्न आवश्यक विषयमा सुझाव संकलनको लागि टोली परिचालन गर्ने	१-७ घण्टा भित्र	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
४	सुरक्षित आश्रय स्थलको सुनिश्चिततामा सहयोग गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
५	पहिचान भएका आवश्यकता बमोजिम गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकलाई सहयोग गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
६	गर्भवती महिला, सुत्केरी, बालबालिका, अपाङ्गता भएका व्यक्ति र ज्येष्ठ नागरिकका लागि आवश्यक सामग्रीहरूको दैनिक सूची तयार गरी सामग्री जुटाउने र वितरण गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
७	संरक्षण तथा सुरक्षा क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र र आवश्यकता अनुसार निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू
८	विशिष्ट आवश्यकता अनुसारका सामग्री जस्तै: डिग्निटी किट वितरण गर्ने, अपाङ्गता सहायक सामग्री उपलब्ध गराउने	४८-७२ घण्टा भित्र	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
९	विपद्को घटनाबाट मानसिक रूपमा प्रभावित व्यक्ति र परिवारका सदस्य गुमाएका व्यक्तिहरू, बालबालिका तथा महिलाहरूलाई	४८-७२ घण्टा भित्र	महिला तथा बालबालिका शाखा, स्वास्थ्य शाखा, विषयक्षेत्र

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	परिस्थितीको आंकलन गरी मनोसामाजिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने		
१०	बालमैत्री सुरक्षित स्थल निर्माण र उपयोग गर्ने	१ साता देखि १ महिना सम्म	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
११	कानूनी तथा मनोसामाजिक सेवामा निरन्तरताका साथै विशेष प्रकृतिका मुद्दाहरूलाई जिल्ला सेवा केन्द्र तथा सम्बन्धित निकायहरूमा रिफर गर्ने	१ साता देखि १ महिना सम्म	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र
१२	अस्थायी आवासमा सम्भावित हिंसा बिरुद्ध सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने	१ साता देखि १ महिना सम्म	महिला तथा बालबालिका शाखा, विषयक्षेत्र

३.३.७ आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्न आपत्कालिन शिक्षा क्षेत्रको आपत्कालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३७ : आपत्कालीन शिक्षा क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने	१ घण्टा भित्र	शिक्षा शाखा, विषयक्षेत्र
२	प्रकोपबाट प्रभावित विद्यालयहरूको सूची तयार गरी सम्बन्धित विद्यालयका विद्यार्थीहरूले गुमाएका पठनपाठनका सामग्रीहरूको विवरण तयार गर्ने	७-२४ घण्टा भित्र	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र

क्र. सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
३	शिक्षा क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र र आवश्यकता अनुसार निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू
४	विद्यालय निरन्तरताका लागि पहल गर्ने, विद्यालय ३ (तीन) दिन भन्दा बढी बन्द हुने अवस्था भएमा आपत्कालीन शिक्षाका लागि प्रवन्ध मिलाउने	७२ घण्टा भित्र	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
५	विद्यालयलाई विपद्बाट प्रभावितहरूका लागि सेन्टरको रूपमा तयारी र व्यवस्थापन गर्ने	४८-७२ घण्टा भित्र	शिक्षा शाखा, विपद् व्यवस्थापन शाखा, वडा कार्यालय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, विद्यालय, विषयक्षेत्र
६	आपत्कालीन शिक्षाका लागि आवश्यक सरसामानको व्यवस्था गरी पठनपाठन सुरु गर्ने	७२ घण्टा पछि	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र
७	बिद्यालय भित्र प्रभावितहरूको अवस्था लेखाजोखा गर्ने शिक्षक, जुनियर रेडक्रसका तालिम पाएका विद्यार्थिलाइ स्वयम् सेवकको रूपमा परीचालन गर्ने	७२ घण्टा पछि	शिक्षा शाखा, विद्यालय, विषयक्षेत्र

३.३.८ शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

विपद् प्रतिकार्य गर्ने आपतकालिन शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको आपतकालिन प्रतिकार्य सम्बन्धी कार्यहरूको योजना देहाय अनुसार तर्जुमा गरिएको छ।

तालिका ३८ : शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
१	सर्वेक्षण टोलीमा प्रतिनिधि पठाई क्षति सर्वेक्षण तथा आवश्यकता पहिचान कार्यमा सहयोग गर्ने	१ घण्टा भित्र	प्राविधिक शाखा, विषयक्षेत्र
२	भौतिक संरचनाहरू नोक्सान भई सेवा अवरुद्ध भएको स्थान पहिचान गरी तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र तत्काल सुचारु गर्नुपर्ने सेवाहरूको प्राथमिकिकरण गर्ने	२४-४८ घण्टा भित्र	प्राविधिक शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
३	सार्वजनिक सेवा अवरुद्ध भएका भौतिक संरचनाहरूको मर्मत सम्भारका लागि टोली परिचालन गरी सेवा सुचारु गर्ने	२४-७२ घण्टा भित्र	प्राविधिक शाखा, वडा कार्यालय, विषयक्षेत्र
४	शीघ्र पुनर्लाभ क्षेत्रको विपद् प्रतिकार्यको समीक्षा बैठक गर्ने र निष्कर्ष सहितको प्रतिवेदन स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	२४-७२ घण्टा भित्र र आवश्यकता अनुसार निरन्तर	विषयक्षेत्रका समूह सदस्यहरू
५	विपद्बाट विभिन्न क्षेत्रमा परेको प्रभाव लेखाजोखा गरी शिघ्र पुनर्लाभका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने - विस्तृत सर्वेक्षण पश्चात पूर्ण क्षति भएका र आंशिक क्षति भएका घरधुरीको जानकारी लिने - राहत प्रदान गर्नको लागि तथ्यांक अनुसार लगत इस्टिमेट तयार गर्ने - राहतका लागि स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा सिफारिस गर्ने - आवासको लागि सामुदायिक वनहरूबाट - सहूलियत वा निशुल्क काठहरू उपलब्ध गराउने	दोश्रो हप्ता देखी	नगरपालिका, विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र, सरोकारवाला निकाय

क्र.सं.	प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलापहरू	समय	मुख्य जिम्मेवार निकाय/संस्था
	- सार्वजनिक सेवाहरू (विजुली, टेलिफोन, यातायात) सुचारु गर्ने - पुर्ननिर्माणका सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने - बिग्रे भत्केका संरचनाहरूको भग्नावशेष हटाउन कार्य गर्ने - क्षतिभएका पूर्वाधारहरूको विस्तृत विवरण तयार गर्ने - खेतिवाली पूर्ण वा आंशिक रुपमा नष्ट भएका परिवारहरूलाई कृषि कार्यालय सँग समन्वय गरी सहूलियत रुपमा विउविजन उपलब्ध गराउने - छिटो उत्पादन हुने प्रजातीका विउविजनहरू उपलब्ध गराउने - पूर्वाधारहरू पुनःनिर्माण गर्न आवश्यक विस्तृत प्राविधिक इष्टिमेट गर्ने र सम्बन्धित कार्यालयमा प्रतिवेदन पठाउने - वालीविमा गरेको भए क्षतिपूर्ति दिने		
	उपलब्ध वजेटको आधारमा विग्रेका, भत्केका पूर्वाधारहरू पुर्न निर्माण प्रक्रियालाई अगाडि बढाउने	पहिलो महिना देखी निरन्तर	नगरपालिका, विपद् व्यवस्थापन शाखा, विषयक्षेत्र, सरोकारवाला निकाय

परिच्छेद चार: बन्दोबस्ती सामग्रीको उपलब्धता तथा आवश्यकताको लेखाजोखा

४.१ विपद् प्रतिकार्यका लागि जनशक्तिको उपलब्धता

विपद्जन्य घटनामा ९ वटै विषयगत क्षेत्रका सदस्यहरू र स्थानीय समुदायहरू प्रतिकार्यका लागि परिचालित हुनेछन् । आवश्यकता अनुसार गरुडा नगरपालिका कार्यालयमा रहेका कर्मचारीहरू पनि परिचालित हुनेछन् । आवश्यकता अनुसार खबर गर्न सजिलोका लागी कर्मचारीहरूको सम्पर्क नम्बरहरू गरुडा नगरपालिका कार्यालयमा र वडा कार्यालयमा रहेका कर्मचारीहरूको सम्पर्क नम्बरहरू, गरुडा नगरपालिका वडा कार्यालयमा रहेका स्वास्थ्यकर्मीहरूको विवरण अनुसूची ५, अनुसूची ६ र अनुसूची ७ मा क्रमशः उल्लेख गरीएको छ । जनशक्ति सम्बन्धी विवरण हेरफेर भईरह्न सक्ने हुँदा सबै विषयक्षेत्रले विपद् प्रतिकार्यका लागि विद्यमान जनशक्तिको तथ्याङ्क नियमित रूपमा अद्यावधिक गरी एकीकृत अभिलेख राख्ने प्रयोजनका लागि विपद् व्यवस्थापन शाखामा पठाउनु पर्नेछ।

४.२ बन्दोबस्ती सामग्रीको आंकलन

विपद्जन्य घटनाहरूमा प्रतिकार्यका लागि गैह्र खाद्य सामग्रीहरू र सोको भण्डारण स्थलको लागि देहाय अनुसारको व्यवस्था गरिएको छ।

४.२.१ गैह्र-खाद्य सामग्री भण्डारण स्थल

विपद्का घटनाहरूमा प्रतिकार्यका लागि गैह्र खाद्य सामग्रीहरूको गोदाम घर (भण्डारण स्थल) गरुडानगरपालिकाको वडा नम्बर १ नेपाल रेडक्रस सोसाइटी गरुडा उपशाखाबाट संचालनमा ल्याइएको छ। भण्डारण स्थल सम्बन्धी विवरण देहाय अनुसार रहेको छ।

४.३ थप स्रोत साधनको आवश्यकता र अनुमानित लागत

माथि उल्लिखित विद्यमान स्रोत साधनका अतिरिक्त विपद् प्रतिकार्यका लागि विषयक्षेत्रहरूलाई आवश्यक पर्ने थप स्रोत, साधन र उपकरणको विवरण तथा सोको अनुमानित लागत देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तालिका ४१ : आवश्यक स्रोत/साधनको विवरण

विषयक्षेत्र	आवश्यक स्रोत, साधन/ उपकरण	थप सङ्ख्या वा परिमाण	अनुमानित रकम (रु हजारमा)
समग्र व्यवस्थापन/	एक्साभेटर (जेसिवि)	१	बजार दर अनुसार
	लाईफ ज्याकेट	२० थान	बजार दर अनुसार
	स्टाटिक डोरी	५ रोल	बजार दर अनुसार

विषयक्षेत्र	आवश्यक स्रोत, साधन/ उपकरण	थप सङ्ख्या वा परिमाण	अनुमानित रकम (रु हजारमा)
सूचना खोज तथा उद्धार	क्लाइम्बिङ डोरी	५ रोल	बजार दर अनुसार
	प्लास्टिक डोरी	२०० मिटर	बजार दर अनुसार
	सेफ्टि हेल्मेट	२० वटा	बजार दर अनुसार
	सेफ्टी भेस्ट	२० वटा	बजार दर अनुसार
	रेनकोट	१५ जोर	बजार दर अनुसार
	मोटर बोट	१ थान	बजार दर अनुसार
	रबर ट्युब	६ थान	बजार दर अनुसार
	स्ट्रेचर	३ थान	बजार दर अनुसार
	ह्याण्ड माइक	२० थान	बजार दर अनुसार
	सिट्टी	१५ वटा	बजार दर अनुसार
	ईमर्जेन्सी टर्च लाईट	२५ वटा	बजार दर अनुसार
	टर्च लाईट	१० वटा	बजार दर अनुसार
	हेड लाईट	१० वटा	बजार दर अनुसार
	आगो निभाउने यन्त्र / फायर इस्टिंगगुइटर	३ वटा	बजार दर अनुसार
	फायर फाईटिंग सुट	३ जोर	बजार दर अनुसार
	फायर फाईटिंग बुट	३ जोर	बजार दर अनुसार
	फायर फाईटिंग गलब्स	३ जोर	बजार दर अनुसार
	फायर फाईटिंग मास्क	३ जोर	बजार दर अनुसार
	लेदर पन्जा	२० जोर	बजार दर अनुसार
	वाल्टीन	१०० थान	बजार दर अनुसार
	साईरन	५ ओटा	बजार दर अनुसार
	रवरको पञ्जा		बजार दर अनुसार
	गमवुट	१३ वटा	बजार दर अनुसार
	श्री व्याग		बजार दर अनुसार

विषयक्षेत्र	आवश्यक स्रोत, साधन/ उपकरण	थप सङ्ख्या वा परिमाण	अनुमानित रकम (रु हजारमा)
	प्राथमिक उपचार किट	२० सेट	बजार दर अनुसार
	सामाग्री भण्डारण गोदाम र कन्टेनर	१/१ थान	बजार दर अनुसार
खाद्यन्न तथा कृषि	किटनाशक विषादी		बजार दर अनुसार
	चामल		बजार दर अनुसार
	नुन, तेल प्याकेट		बजार दर अनुसार
स्वास्थ्य तथा पोषण	स्यानीटरी प्याड		बजार दर अनुसार
	इमेरजेन्सी किट		बजार दर अनुसार
	ह्याण्डवास तथा साबुन		बजार दर अनुसार
	पिपिई सेट/गाउन		बजार दर अनुसार
	सर्जिकल ग्लोब		बजार दर अनुसार
	स्यानीटाईजर		बजार दर अनुसार
	क्लोरेन पाउडर		बजार दर अनुसार
	मेडिसिन		बजार दर अनुसार
	आर.एल. वोटल		बजार दर अनुसार
	प्राथमिक उपचार बाक्स/किट		बजार दर अनुसार
खानेपानी, सरसरफाई तथा स्वच्छता	पियुष		बजार दर अनुसार
	एक्वा ट्याब		बजार दर अनुसार
	पि.ए.भाइल		बजार दर अनुसार
	पानी जाँच्ने किट		बजार दर अनुसार
	पाईप तथा फिटिङ्स		बजार दर अनुसार
	अस्थायी शौचालय किट		बजार दर अनुसार
आपतकालिन आश्रय तथा	ईन्धनबाट चल्ने आरा/ह्याक्स (Hacksaw)	२ वटा	बजार दर अनुसार
	खन्ती (सव्वल)	६ वटा	बजार दर अनुसार

विषयक्षेत्र	आवश्यक स्रोत, साधन/ उपकरण	थप सङ्ख्या वा परिमाण	अनुमानित रक्कम (रु हजारमा)
गैह खाद्य सामग्री	फरुवा	१५ वटा	बजार दर अनुसार
	हसिया	६ वटा	बजार दर अनुसार
	घन	६ वटा	बजार दर अनुसार
	गैति र वेल्चा सेट	१२ वटा	बजार दर अनुसार
	एयर लिफ्ट ब्याग	१० सेट	बजार दर अनुसार
	टैन्ट	१५ थान	बजार दर अनुसार
	त्रिपाल	२५० थान	बजार दर अनुसार
	भाँडाकुँडा सेट	२५० थान	बजार दर अनुसार
	जग	३० वटा	बजार दर अनुसार
	वाल्टीन		बजार दर अनुसार
	जस्तापाता		बजार दर अनुसार

परिच्छेद पाँच: विविध

५.१ स्रोत साधनको व्यवस्थापन

विपद् व्यवस्थापनका लागि यस नगरपालिकामा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गरिएको छ। यस विपद् पूर्वतयारी र प्रतिकार्य योजनामा स्वीकृत क्रियाकलापका लागि उक्त कोषमा उपलब्ध बजेट पर्याप्त भएमा विषयक्षेत्रलाई बजेटको आवश्यकता र उपलब्धताका आधारमा रकम निकास गरिनेछ। कोषमा पर्याप्त बजेट उपलब्ध नभएको अवस्थामा स्वीकृत वार्षिक बजेटबाट यस्तो रकम उपलब्ध गराइनेछ। स्वीकृत क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्ने कार्य वडा कार्यालय मार्फत् हुन सक्ने अवस्थामा यस्तो रकम सम्बन्धित वडा कार्यालयलाई उपलब्ध गराइनेछ।

नगरपालिकाको आफ्नो स्रोत साधनले कार्यान्वयन सम्भव नहुने क्रियाकलापको लागि प्रदेश सरकार वा जिल्ला प्रशासन कार्यालय मार्फत् सङ्घीय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ। साथै थप आवश्यक सहयोगका लागि मानवीय सहायता कार्यमा संलग्न निकाय तथा विकास साझेदार संस्था, स्थानीय सामाजिक सङ्घ संस्था तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरिनेछ।

५.२ विपदको समयमा राहत सहयोग प्रदान गर्ने मापदण्ड

क) स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको खाद्य किट

तालिका ४२: खाद्य किट विवरण

क्र. स.	विवरण	मापदण्ड	कैफियत
१	चामल	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४२० ग्राम	विस्थापितलाई पहिलो प्राथमिकतामा राखिने
२	दाल	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ६० ग्राम	
३	बनस्पती तेल	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० मि.लि.	
४	नुन	प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम	

ख) स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको आवास

तालिका ४३: आवास मापदण्ड

क्र. स.	विवरण	मापदण्ड	कैफियत
१	आपत्कालीन आवास	औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ व.मि.को छाना भएको क्षेत्र, औसतमा ५ सदस्यको एक परिवारका लागि कम्तीमा ४-५ मिटरको डोरीसहितको प्लाष्टिक सिट र सहायता सामग्री	

२	कम्बल	परिवारका सबै सदस्यहरूलाई पुग्ने गरी	
३	लुगा कपडा	दुई वर्षसम्मका बालबालिकाका लागि कम्तीमा एक पुरा सेट कपडा, महिला, पुरुष, बालबालिका, युवाहरूको लागि कम्तीमा एक पुरा सेट कपडा	

ग) एक घरपरिवार (६ जना) लाई उपलब्ध गराइने गैह्रखाद्य सामग्रीहरू

तालिका ४४ : गैह्रखाद्य सामग्री विवरण

क्र. स.	सामग्रीको नाम	थान/मिटर	विवरण
१	कम्बल	२ थान	५० प्रतिशत उनी (उलन)
२	त्रिपाल	१ थान	१२ फिट चौडाई १८ फिट लम्बाई / ५ केजी
३	भाडाकुँडा	१ सेट	१. ठूलो डेक्की १ वटा २. सानो डेक्की १ ३. कराही १ ४. थाली ३ ५. कप २ ६. डाङ्ग १ ७. पनियो १ ८. गिलास २
४	प्लाष्टिक बाल्टी	१	१५ लिटरको ढक्कन सहित वा जर्किन
५	मग	१	१ लिटरको
६	प्याक गर्ने ब्याग (बोरी)	१	प्लास्टिक
७	जिन कपडा	५ मि.	कालो वा निलो
८	छिट कपडा	५ मि.	कालो वा निलो
९	पाप्लीन कपडा	६ मि.	कुनै पनि रंग
१०	प्रिन्ट भएको जनाना धोती	२ थान	कुनै पनि रंग
११	मर्दाना धोती वा लुंगी	१ थान	कुनै पनि रंग

क्र. स.	सामग्रीको नाम	थान/मिटर	विवरण
१२	कालो प्लास्टिक	१ थान	१० फिट चौडाई र १२ फिट लम्बाई

घ) बालकेन्द्रित सामग्रीहरूको सूची

तालिका ४५: बालकेन्द्रित सामग्रीहरूको सूची

क्र. स.	सामग्रीको नाम	न्यूनतम परिमाण	कैफियत
१	बेबी कम्बल	१ थान	
२	रंगीन फलाटीन कपडा	१.५ मिटर	
३	भोटो, सुरुवाल, बेबीक्याप	१ सेट	
४	डिटोल साबुन	१ वटा	
५	कचौरा र चम्चा	१ सेट	
६	बेबी मोजा	२ जोर	

ङ) खानेपानी, सरसफाई तथा स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सम्बन्धि स्फेयर मापदण्ड बमोजिमको किट

स्वास्थ्य सरसफाई सामग्री

१. १०—२० लि. पानी बोक्ने भाडा प्रति घरधुरी १
२. १०—२० लि. पानी संचय गर्ने भाडा प्रति घरधुरी १
३. नुहाउने साबुन प्रतिव्यक्ति प्रति महिना २५० ग्राम
४. लुगा धुने साबुन प्रतिव्यक्ति प्रति महिना २०० ग्राम
५. महिनाबारी भएको समयमा प्रयोग गर्ने कपडा

अतिरिक्त सामग्री

१. दन्तमन्जन — ७५/१०० ग्राम
२. दन्त ब्रस — १
३. सेम्पु २५० मि.लि.
४. जिउमा लगाउने तेल/लोसन २५० मि.लि. प्रतिबच्चा २ वर्षसम्म
५. दाही काट्ने ब्लेड/मेसिन
६. महिलाका लागि भित्री कपडा
७. काइयो, नेल कटर

पानीको परिमाण

- २.५ — ३ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन — खान र पिउन
- २—६ लि. प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन—सामान्य सरसफाईका लागि

- ३-६ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन — खाना पकाउन
- ७.५-१५ लिटर प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन सामान्य आवश्यकता

धारा

- अपांगता मैत्री
- वातावरण, प्रकोप मैत्री
- प्रति धारा २५० व्यक्ति
- प्रति हाते कल ५०० व्यक्ति
- प्रति इनार ४०० व्यक्ति
- पानी संकलनका लागि हिड्ने दूरी ५०० मिटर
- पानी संकलनका लागि पर्खिने समय ३० मिनेट

शौचालय

- पानीको स्रोतभन्दा टाढा ३० मिटर
- पानीको सतहभन्दा १.५ मि.
- माथि २० जनालाई — १ शौचालय
- घरभन्दा ५० मि.भन्दा टाढा हुनु हुदैन
- महिला पुरुषलाई भिन्ना भिन्नै (३०:१)

बिभिन्न महामारीका लागि व्यक्तिगत स्वास्थ्य सुरक्षा सामग्री मास्क, स्यानिटाइजर, ग्लोभ्स, पीपीई सेट (विशेष अवस्थामा), साबुन, स्यानिटरी प्याड, डिसइन्फेक्सन सामग्रीलगायत महामारी अनुसारका सामग्रीहरू विपद् पहिले र विपद्पछि सबै क्लस्टर, पालिकाहरू योजनाबद्ध हुन र बजेट समेत विनियोजित गर्न गराउन समन्वय गर्ने ।

च) स्फेयर मापदण्ड बमोजिम पोषणयुक्त खाना

तालिका ४६: पोषणयुक्त खाना विवरण

क्र. स.	सामग्री	ग्राम	कैफियत
१	अन्न	४००	२,१०० किलो क्यालोरी प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन
२	दाल, गेडागुडी	६०	१० % प्रोटीनबाट
३	तेल	२५	१७ % चिल्लो पदार्थबाट
४	पोषण पिठो	५०	पर्याप्त सुक्ष्म पोषण
५	चिनी	१५	
६	आयो नून	५	
७	हरियो ताजा तरकारी, फलफूल	-	

८	आवश्यक मसला	-	
९	प्रतिदिन कुल तौल (ग्राममा)	५५५	
१०	शक्ति किलो क्यालोरी	२११३	

५.३ अन्य निकायसँगको समन्वय र सहकार्य

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि छिमेकी गाउँ/नगरपालिकाहरूसँग सहयोग आदानप्रदान गरिनेछ। यस्तो सहयोग विशेषगरी बाढी, हावाहुरी र आगलागीको समयमा प्रतिकार्यका लागि दमकल, एम्बुलेन्स तथा अत्यावश्यक मानवीय सहायता सामग्रीको उपयोगमा केन्द्रीत हुनेछ। अन्य किसिमका थप सहयोग आदानप्रदान गर्न कार्यपालिकाले अन्य स्थानीय तहहरूसँग आवश्यक समझदारी वा सम्झौता गर्न सक्नेछ।

नेपाल सरकार, प्रदेश तथा जिल्ला स्थित कार्यालयहरूबाट समेत विपद् प्रतिकार्यको लागि स्रोत, साधन प्राप्त हुने अपेक्षा गरिएको छ। जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला स्थित अन्य गैर सरकारी निकाय तथा निजी क्षेत्रसँग समन्वय गरी थप स्रोत परिचालन गरिनेछ। जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँग विपद् सम्बन्धी सूचना आदानप्रदान गर्न आवश्यक समन्वय गरिनेछ।

५.४ लैंगिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण

स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि गरिने सम्पूर्ण क्रियाकलापहरूमा समावेशी, लैङ्गिक तथा सामाजिक समावेशीकरणलाई उच्च महत्व दिएर सबैको समान सहभागीता सुनिश्चित हुने गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ। विशेष गरि संरक्षण विषयगत क्षेत्रलाई प्रभावकारी तुल्याईनेछ ।।

५.५ अनुगमन, मूल्याङ्कन तथा सिकाई

५.५.१. अनुगमन, मूल्याङ्कन र योजनाको परिमार्जन

यस योजना कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन र मूल्याङ्कन गर्ने कार्य अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समितिले गर्नेछ। उक्त समितिले माथि उल्लिखित सूचकहरूको आधारमा नियमित रूपमा योजना कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गरी स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति समक्ष प्रतिवेदन पेश गर्नेछ। यस्तो प्रतिवेदनमा आँल्याईएका सुधार गर्नुपर्ने विषयलाई सम्बन्धित विषयक्षेत्रले सुधार गरी कार्यान्वयन गर्नु पर्नेछ र योजनामा नै सुधार गर्नुपर्ने अवस्थामा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको परिमार्जन गर्दा समावेश गरिनेछ। यस योजनाको पूरावलोकन तथा पृष्ठपोषण सङ्कलन तलको तालिका बमोजिम हुनेछ।

तालिका ४७ : योजनाको पूरावलोकन तथा पृष्ठपोषण सङ्कलन योजना

विवरण	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	समय
			कार्तिक महिना

विवरण	जिम्मेवार निकाय	गर्नुपर्ने मुख्य कार्य	समय
योजना कार्यान्वयनको समिक्षा	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आवधिक रुपमा समिक्षा बैठक गर्ने	माघमहिना
			बैशाख महिना
			श्रावण महिना (आगामी आ.व. को)
योजनाको पुनरावलोकन	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विषयक्षेत्र अनुसारका क्रियाकलापहरूको पुनरावलोकन गरी योजना अद्यावधिक गर्ने	प्रत्येक वर्ष कार्तिक मसान्त

५.६ क्षमता विकास रणनीति र योजना

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नका लागि दक्ष स्रोत व्यक्ति तथा संस्थाहरूको सहयोगमा देहायका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गरिनेछ।

तालिका ४८ : क्षमता विकास योजना

क्र.सं.	क्षमता विकास क्रियाकलापहरू	जिम्मेवारी	समय तालिका
१	विषयक्षेत्रका जनशक्तिलाई उक्त क्षेत्रसँग सम्बन्धित विषयमा अभिमुखिकरण, तालिम र अभ्यासको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
२	वडास्तरका विपद् व्यवस्थापन समितिलाई विपद् व्यवस्थापन सम्बन्धी अभिमुखिकरण, तालिम प्रदान गर्ने	विपद् व्यवस्थापन शाखा	विपद् व्यवस्थापन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा पश्चात
३	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन कोषलाई प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गर्न क्षमता विकास गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	आगामी आ. व. योजना तर्जुमा प्रक्रिया शुरु हुनु भन्दा अगावै
४	विपद् प्रभावित स्थानमा रहेका विद्यालयहरू र स्थानीय स्वयंसेवकहरूलाई विपद् प्रतिकार्य सम्बन्धी तालिम प्रदान गर्न विषयक्षेत्रको क्षमता विकास गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि
५	बन्दोबस्तीका सामान तथा औजारहरू व्यवस्थापनका लागि विषयक्षेत्रहरूको क्षमता विकास गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	मनसुन अगावै तथा विपद्को घटना हुनु अघि

अनुसूचीहरू

अनुसूची १: गरुडा नगर कार्यपालिका सदस्यहरूको नामावली

सि.नं.	पदाधिकारीको नाम	पद	मोबाइल नं.
१.	कन्थमणी प्रसाद कलवार	नगर-प्रमुख	९८५५०४२२०७
२.	पुनम कुमारी चौधरी	नगर उप-प्रमुख	९८५५०४२०००
३.	मो.मुस्ताक आलम	मुख्य प्रशासकिय अधिकृत	९८५५०८९१११
४.	शेख वहाव	वडा अध्यक्ष १ जयनगर	९८९१८२८२९१
५.	कृष्ण नन्दन सहनी	वडा अध्यक्ष २ गेडहीगुठी	९८४५८४९६७५
६.	अम्बिका सहनी	वडा अध्यक्ष ३ मलाही	९८४५०९९४०३
७.	सुनिल कुमार जयसवाल	वडा अध्यक्ष ४ गरुडा	९८४५०९७९५२
८.	रामविनोद साह कलवार	वडा अध्यक्ष ५ महम्मदपुर	९८५५०४२५४९
९.	रामबाबु प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष ६ पोठियाही	९८४५२५०८९३
१०.	प्रवीण सिंह यादव	वडा अध्यक्ष ७ पिपरिया दो.	९८५५०४२३३७
११.	बशिष्ठ राय यादव	वडा अध्यक्ष ८ बसबिट्टी जिगाठिया	९८५५०४२९४२
१२.	राजेश कुमार सहनी	वडा अध्यक्ष ९ रघुनाथपुर	९८५५०४९८९०
१३.	धन्मन्ती देवी	कार्यपालिका सदस्य ४	९८५५०४०४९९
१४.	राजिया देवी	कार्यपालिका सदस्य ४	९८२९२९६७८४
१५.	इसलामु	कार्यपालिका सदस्य १	९८९५२९१५९९
१६.	पुन देवी राम	कार्यपालिका सदस्य ७	९७४९९४६७५३
१७.	मंजु देवी राम	कार्यपालिका सदस्य ६	९८४५१८४९९२
१८.	धुव साह कानु	कार्यपालिका सदस्य ५	९८९२२४३०२४
१९.	सन्जीव प्रसाद साह	कार्यपालिका सदस्य ९	९८५५०४२५७१
२०.	जयनारायण बैठा	कार्यपालिका सदस्य २	९८९१८२९५२८

अनुसूची २: नगरपालिका विपद् व्यवस्थापन समिति बिबरण

क्र स	नाम थर	पद
१	कन्थमणी प्रसाद कलवार (नगर प्रमुख)	संयोजक
२	पुनम कुमारी चौधरी (नगर उपप्रमुख)	सदस्य
३	मुहम्मद मुस्ताक आलम(प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत)	सदस्य
४	कृष्णनन्दन सहनी (आर्थिक विकास समिति संयोजक)	सदस्य
५	रामविनोद साह कलवार (सामाजिक विकास समिति संयोजक)	सदस्य
६	रामबाबु प्रसाद चौधरी(पूर्वाधार विकास समिति संयोजक)	सदस्य
७	सुनिल कुमार जयसवाल(वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजक)	सदस्य
८	अम्बिका सहनी (संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह तथा सुशासन समिति संयोजक)	सदस्य
९	शेख बहाव (विधेयक समिति संयोजक)	सदस्य
१०	ईलाका प्रशासन कार्यालय गरुडा प्रतिनिधि	सदस्य
११	राजबहादुर ठाकुर (सामाजिक विकास शाखा प्रमुख)	सदस्य
१२	(ईलाका प्रहरी कार्यालय गरुडा प्रतिनिधि)	सदस्य
१३	(सशस्त्र प्रहरी बल सुरक्षा बेश क्याम्प दुधियाभार प्रतिनिधि)	सदस्य
१४	संजय कुमार यादव ईन्जिनियर (पूर्वाधार विकास शाखा प्रमुख)	सदस्य
१५	सतिस साह (गरुडा उ.वा.संघ अध्यक्ष)	सदस्य
१६	कुन्दन कुशवाहा आर.डि.सी.नेपाल (गैर सरकारी संघ संस्थाको प्रतिनिधि)	सदस्य
१७	(पत्रकार महासंघ स्थानीय प्रतिनिधि)	सदस्य
१८	रामानन्द सहनी (विपद् व्यवस्थापन हेर्ने गरी तोकिएको शाखा प्रमुख)	सदस्य सचिव

अनुसूची ३: नगरपालिका कार्यालयमा रहेका कर्मचारीहरुको सम्पर्क नम्बरहरु

क्र.सं.	कर्मचारीको नाम	पद	मोबाइल नं.
१.	मुहम्मद मुस्ताक आलम	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५५०८९१११
२.	कुमार ठाकुर	लेखा अधिकृत	९८५५०४००६२
३.	सत्यनारायण सहनी	लेखापाल	९८४३१२९१८३
४.	प्रविण कुमार भा	स्वास्थ्य शाखा प्रमुख	९८६९५९९११६
५.	धिरेन्द्र प्रसाद यादव	प्रशासन शाखा प्रमुख	९८४५०५९२७३
६.	रामानन्द सहनी	योजना शाखा प्रमुख	९८४५१६११६२
७.	प्रमानन्द साह	सूचना तथा प्रविधि अधिकृत	९८६५०४७१६५
८.	बिकाश कुमार भा	रोजगार संयोजक	९८४००६०७२७
९.	राजबहादुर ठाकुर	पंजिकरण शाखा प्रमुख	९८५५०४२०४३
१०.	संजय कुमार यादव	इन्जिनियर	९८६५०१६२८०
११.	सरोज गौतम	शिक्षा अधिकृत	९८४९६३७५६८
१२.	यदुनन्दन ठाकुर	कृषि शाखा प्रमुख	९८४५०३२०८३
१३.	प्रमोद चौरसिया	सब-इन्जिनियर	९८६९६८१६१६
१४.	मुकेश कुमार साह	जिन्सी शाखा	९८४५८२९०४७
१५.	अर्जुण राय यादव	फोहोर मैला तथा वतावरण शाखा	९८५५०४४१५८
१६.	अशमिता कुमारी यादव	महिला शाखा	९८६५४११६६९
१७.	रमेश कुमार यादव	न्यायिक समिति	९८४५०९५०८५
१८.	उमेश कुमार दास	लेखा (स. कम्प्यूटर अपरेटर)	९८५५०४३११३
१९.	पवन कुमार गुप्ता	पशु सेवा शाखा	९८४५३८१९६२
२०.	बिजय कुमार साह	रोजगार सहायक	९८४४२१६५२५
२१.	शेख अल्ताफ	प्राविधिक सहायक	९८१११०९३९२
२२.	सोनी सोनार	लघुउद्यम सहजकर्ता	९८००६३१६००
२३.	रामबाबु सहनी	लघुउद्यम सहजकर्ता सहयोगी	९८१३९६८७९८
२४.	ममता कुमारी साह	वित्तिय साक्षरता सहजकर्ता	९८२८८११३६४
२५.	नेहा कुमारी	मनोसामाजिक परामर्शकर्ता	९८१७२६७८१२
२६.	किसुन चौधरी थारु	रिटर्नी स्वयमसेवक	९८०३४६१४२५
२७.	लालबाबु राम	रिटर्नी स्वयमसेवक	९८०६८४०८७३
२८.	विगु राउत कुर्मी	रिटर्नी स्वयमसेवक	९८२२२८२९१८

अनुसूची ४: नगरपालिका वडा कार्यालयमा रहेका स्वास्थ्यकर्मीहरूको विवरण

कार्यरत संस्था	कर्मचारीको नाम	दर्जा/पद	वडा	जिम्मेवारी	मोबाईल नं.
जयनगर	सुरेन्द्र प्रसाद पादव	सि.अ.हे.व. अधिकृत	ठैलो	संस्था प्रमुख, Store Keeper	9845559129
गेठरीगुठी	राम पुकार प्र. पादव	सि.अ.हे.व. अधिकृत	ठैलो	संस्था प्रमुख	9845161839
मल्लाही	बोख अन्तराक्त इक	सि.अ.हे.व. अधिकृत	ठैलो	संस्था प्रमुख, Online Reporter	9845185928
गरुडा	अशोक कुमार पाण्डेय	ज.स्वा.मि.	ठैलो	संस्था प्रमुख / क्षयरोग-कुष्ठरोग फोकस पर्सन, Online Reporter	9855042544
महम्मदपुर	सत्यनारायण साह	सि.अ.हे.व. अधिकृत	ठैलो	संस्था प्रमुख	9845040499
पोडीकाही	विष्णु कुमार झा	सि.अ.हे.व. अधिकृत	ठैलो	संस्था प्रमुख	9855040084
पिपरिया टो	गगन देव प्र. चौपसवाल	सि.अ.हे.व. अधिकृत	ठैलो	संस्था प्रमुख	9821180912
ब. खिगाडिया	राम नरेच साह	सि.अ.हे.व. अधिकृत	ठैलो	संस्था प्रमुख	9845251682
रघुनाथपुर	सत्यनारायण साह	सि.अ.हे.व. अधिकृत	ठैलो	संस्था प्रमुख, Online Reporter	9845131208

अनुसूची ५: गरुडा नगरकार्यपालिका वडा सचिवहरुको नामावली

क्र.सं.	वडा सचिवहरुको नाम	पद	मोबाइल नं.
१.	रुपनारायण महतो	वडा सचिव (वडा नं.१ जयनगर)	९८४३९०५००१
२.	बिनोद दास	वडा सचिव (वडा नं. २ गेडहीगुठी)	९८५५०४०५३४
३.	महेन्द्र राउत	वडा सचिव (वडा नं. ३ मलाही)	९८४५४७७८८०
४.	मौजेलाल यादव	वडा सचिव (वडा नं. ४ गरुडा वैरिया)	९८४५२५६९७१
५.	राजकिशोर कुशवाहा	वडा सचिव (वडा नं. ५ महम्मदपुर)	९८४५६६०९२५
६.	राज नारायण यादव	वडा सचिव (वडा नं. ६ पोठियाही)	९८५५०४२८७४
७.	जितमोहन दास	वडा सचिव (वडा नं.७ पिपरिया दो.)	९८४५३१०५०१
८.	बिजय सिंह	वडा सचिव (वडा नं. ८ बसबिही जिगठिया)	९८४५६४२३२२
९.	लालबाबु राय यादव	वडा सचिव (वडा नं.९ रघुनाथपुर)	९८६९६९८४२२/९८२७२६२३२९

अनुसूची ६: अगुवा सहयोगी संस्थाको कार्यशर्त

अगुवा सहयोगी संस्थाको मुख्य भूमिका विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य सम्बन्धी क्रियाकलाप तय गर्नका लागि सबै निकायहरूबीच छलफल गर्न साझा मञ्च प्रदान गरी सहजकर्ताको रूपमा विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सहयोग गर्नु हो। यसको अन्य भूमिका देहाय बमोजिम हुनेछ:-

१. सबै निकायहरूको सहकार्यमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा कार्यमा सहयोग गर्ने,
२. विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गरी बैठकहरू सञ्चालन गर्ने,
३. विपद् सम्बन्धी तथ्याङ्क सडक तथा वित्तिय सहयोग प्रदान गर्ने, प्रकोप जोखिम विश्लेषण आदि कार्यमा समन्वय गर्ने र प्राविधिसहयोग प्रदान गर्ने
४. प्रभावकारी प्रतिकार्य र पूर्वतयारीको लागि मुख्य सिद्धान्त वा न्यूनतम मापदण्डका वारेमा समन्वय गर्ने,
५. विगतका अनुभवको आधारमा सफलता, सिकाई, चुनौति तथा कमीकमजोरी पहिचान गर्ने,
६. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा प्रक्रियामा सबै विषयक्षेत्रका अगुवा तथा सदस्य संस्थाहरू लगायत अन्य सरोकारवालाहरूको सहभागिता सुनिश्चित गर्ने,
७. कार्यशालाको नतिजा तयार गर्ने र सम्बन्धित तहमा कार्यरत मानवीय सहायतामा संलग्न निकायहरूलाई जानकारी गराउने तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिमा विषयक्षेत्रको योजना मस्यौदा पेश गर्ने

अनुसूची ७: विषयक्षेत्र सदस्य संस्थाको कार्यशर्त

कुनै विषयक्षेत्रमा परेको समस्या समाधानमा सहयोग गर्न सम्बन्धित तहमा तोकिएको प्राविधिक क्षमता भएको तथा अधिकार प्राप्त व्यक्ति, संस्था वा निकायलाई विषयक्षेत्र सदस्य संस्था भनिन्छ।

विषयक्षेत्र सदस्य संस्थाको काम कर्तव्य देहाय अनुसार हुनेछ ।

१. विषयगत सदस्य संस्था (सरकारी निकाय, राष्ट्र संघीय निकाय, रेडक्रस अभियानका सदस्य, राष्ट्रिय/अन्तर्राष्ट्रिय गैसस, निजी क्षेत्र) का बीचमा उपयुक्त विषयगत समन्वय संयन्त्र स्थापना तथा व्यवस्थापन गर्न विषयगत अगुवा संस्था तोकिएको आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्ने,
२. नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारका जिल्ला स्थित निकाय, स्थानीय तह, नागरीक समाज तथा अन्य सरोकारवाला निकायबीच समन्वय गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने,
३. आफ्नो विषयक्षेत्रमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने
४. आपत्कालीन अवस्थाका लागि पर्याप्त आकस्मिक योजना तथा पूर्वतयारीको प्रत्याभूति गराउने,
५. विषयक्षेत्रका सहभागीहरू सम्बन्धित नीतिगत मार्गदर्शन तथा प्राविधिक मापदण्डका वारेमा जानकारी राख्दछन् र सोही मापदण्डका आधारमा प्रतिकार्य गर्दछन् भन्ने कुराको प्रत्याभूति गराउन विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने,
६. विषयक्षेत्रको प्रभाव र कार्यान्वयन योजनाको प्रगतिको समीक्षा गर्न तथा पर्याप्त प्रतिवदेन र प्रभावकारी सूचना पत्राहको प्रत्याभूति दिन र प्रभावकारी अनुगमन संयन्त्र स्थापना गर्न विषयगत अगुवा संस्थालाई सहयोग गर्ने,
७. सूचना सङ्कलन तथा प्रचारप्रसारमा योगदान गर्न स्रोत साधनको आवश्यकता पहिचान गर्ने,
८. विषयक्षेत्रका प्राथमिकता प्राप्त कार्य सञ्चालन गर्न दातृ समुदायलाई मानवीय सहायता कार्यमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गर्ने साथै, विषयक्षेत्रका सहभागीहरूलाई स्रोत साधन परिचालन गर्न प्रोत्साहित गर्ने,
९. मानवीय सहायतामा संलग्न साझेदार संस्थाका कर्मचारीको क्षमता विकासका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सहयोग गर्ने,
१०. पूर्वनिर्धारित प्राथमिकता प्राप्त विषयगत संस्थाहरूलाई अन्तिम सेवा प्रदायककारूपमा जिम्मेवार बनाउने,

अनुसूची ८: घटना विवरण प्रतिवेदन ढाँचा

१. तयार गर्ने नगरपालिका :
२. प्रतिवेदन तयार गरेको मिति:
३. पेश गरेको निकाय: (जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय आदि)
४. बोधार्थ: (जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, प्रदेश सरकार, सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय आदि)
५. प्रतिवेदन अवधि (.....देखि.....सम्म)
६. सामान्य अवस्था (प्रभावित क्षेत्र, प्रभावित जनसङ्ख्या, क्षति भएको घर आदि)
७. पूर्वतयारी कार्यको विवरण
८. पूर्वतयारी योजना (सरकारी निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी, गैहसरकारी क्षेत्रबाट प्रदान गरिने पूर्वतयारी योजना/कार्य)
९. खोज, उद्धार र राहतको विवरण (सरकारी, गैह सरकारी, नेपाल रेडक्रस सोसाईटी र राष्ट्र सङ्घीय निकायहरूबाट भएको खोज, उद्धार र राहत)
१०. खोज, उद्धार र राहतको योजना (सरकारी, रेडक्रस, गैहसरकारी क्षेत्रबाट प्रदान गरीने खोज, उद्धार र राहतको योजना)
११. पूर्वतयारी तथा खोज, उद्धार र राहतमा देखिएका कमी वा कठिनाई
१२. समस्या समाधानका उपाय वा आवश्यक सहयोगको अपेक्षा

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फारम (Initial Rapid Assessment, IRA)

अनुसूची १: प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा फारम

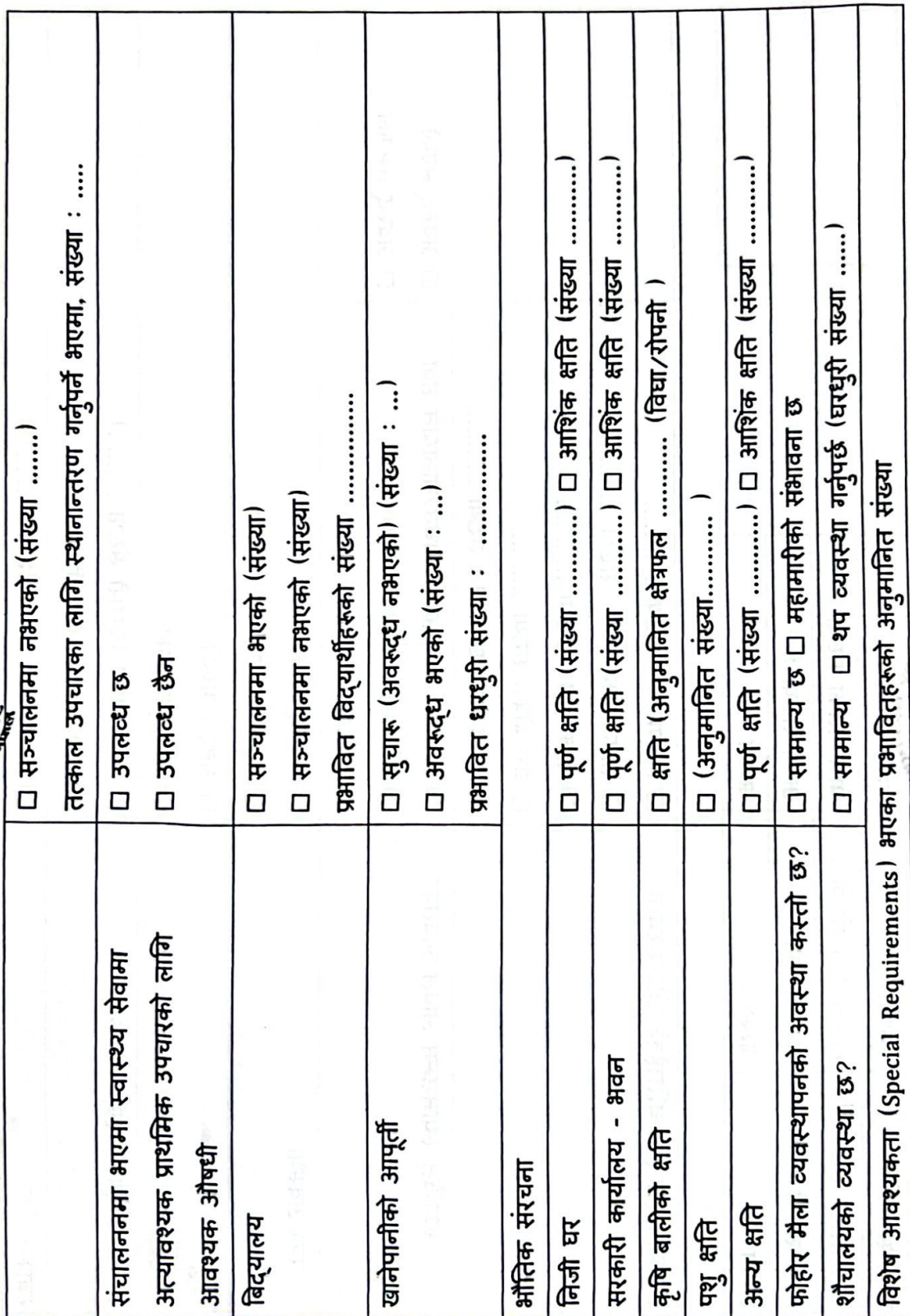
१. घटना स्थलको जानकारी

प्रदेशको नाम:	जिल्लाको नाम:	गाउँ/नगरपालिकाको नाम:
वडा नम्बर:	सूचना संकलन मिति:	गते/महिना/साल:

२. घटनास्थलको वस्तुस्थिति

विपदको प्रकार	घटना घटेको मिति	घटना घटेको समय

मृतक	बेपत्ता	घाइते	विस्थापित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :	प्रभावित (अनुमानित घरधुरी संख्या) :
महिला संख्या :	महिला संख्या :	महिला संख्या :		

गर्भवती तथा सुत्केरी महिलाहरूको लागि आवश्यक सामग्रीहरू (डिगनिटी किट आवश्यक)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्षसम्मका बालबालिकाको लागि आवश्यक पौष्टिक आहारा तथा सामग्रीहरू	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
५ वर्ष भन्दा माथिका बालबालिकाको लागि आवश्यक सामग्रीहरू (जस्तै शैक्षिक तथा वालमैत्री स्थल/Child friendly space)	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
ज्येष्ठ नागरिकहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
अपांगता भएकाहरूका लागि आवश्यक सहयोग	☐ आवश्यक भएको ☐ आवश्यक नभएको आवश्यक भए अनुमानित संख्या.....
असहाय/विरामीको संख्या	
मौसमको वर्तमान अवस्था कस्तो छ?	☐ सामान्य ☐ प्रतिकूल

३. हालसम्म भएको राहत वितरणको अवस्था

राहत वितरण गर्ने तह/संघ/संस्था/निकायको नाम :	
राहत वितरण गरिएका सामग्रीहरूको नाम र परिमाण (पाल, त्रिपाल, चामल, कपडा, भाडाकुडा आदि) :	

नगद/राहत वितरण गर्ने	
तह/संघ/संस्था/निकायको नाम :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) पाउने परिवार संख्या :	
राहत (नगद/राहत सामग्री) नपाएका प्रभावित परिवार संख्या :	

४. तत्काल गर्नुपर्ने

स्थानान्तरण गर्ने	आवश्यक पर्ने संख्या	आवश्यक नपर्ने
आवश्यक पर्ने खाद्यान्न तथा भैँर खाद्यान्न सामग्री	☐ टेन्ट संख्या..... ☐ त्रिपाल संख्या..... ☐ म्याट्रिक्स संख्या..... ☐ कम्बल संख्या..... ☐ कपडा संख्या..... ☐ भाडाकुँडा संख्या..... ☐ तयारी खाना (दालमोठ, चिउरा, भुजा, चाउचाउ, विस्कट कतिजना)	☐ खाद्यान्न (दाल, चामल, नून, तेल) परिमाण.....कति जना ☐ पिउने पानी..... ☐ अन्य.....
प्रभावित क्षेत्रमा कुनै अवाञ्छित गतिविधि (लैंगिक हिंसा, यौन हिंसा, चोरी, लुटपाट)	☐ भएको ☐ नभएको	

	☐ भए प्रभावित व्यक्तिको अनुमानित संख्या ☐ छ ☐ छैन
राहतका लागि नगद सहयोग गर्न सकिने अवस्था छ छैन?	

५. घटनाको सूचना संकलन कार्यमा खटिएका जनजशक्तिहरूको विवरण :

क्र. सं.	नाम, थर	पद/संस्था	सम्पर्क नम्बर	टोलि नेताको नाम	सूचना संकलन गरेको समय/वधि (मिति र समय)	हस्ताक्षर
१.						
२.						
३.						

६. फारम भर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

१. एउटा घटना/वडाको लागि एउटा लेखाजोखा फारमको प्रयोग गरिने छ।
२. विपद् भएको २४ घण्टा भित्र नगरपालिका, नेपाल प्रहरी तथा स्थानीय रेडक्रसका प्रतिनिधि रहेको (लेखाजोखा) टोलीले फारम भर्नुपर्ने छ।

३. टोलीले प्रभावित क्षेत्रको अबलोकन गरी सकेसम्म प्राथमिक सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ। द्रवितिय सूचनाका लागि घटनाका जानकारीसंग अन्तरवार्ता लिइ सूचना संकलन गर्नुपर्ने छ।
४. प्राप्त सूचनामा दधिविधा भएमा टोलीले छलफल गरी अवस्थाका आधारमा अनुमानित विवरण फारममा भर्नुपर्ने छ।
५. माथि उल्लिखित विकल्प बाहेक अन्य कुरा भर्नुपर्ने भए टोलीले भर्न सक्ने छ